

DEMOKRATIJOS STIPRĖJIMAS LIETUVOJE

(Perskaičius Dr. Leono Milčiaus straipsnį "Būtinai nauji rimti žingsniai" – žr. "Dirvos" 26-ą nr.)

Gera suprantamas Dr. Leono Milčiaus susirūpinimas tolesniu Lietuvos valstybingumo įtvirtinimu. Per aštuonerius nepriklausomybės metus susikaupusios problemos, stiprėjanti atskirų politinių grupuočių įtaka, karais pasireiškianti net valstybės interesų nepaisymu, sąlygoja nuogastavimus dėl jos likimo.

L. Milčius nurodo tris demokratijos procesą lemiančius veiksniai: teisingą ir prieinamą informaciją, lemiamą piliečių valią ir individualią atsakomybę. Ar šie veiksniai dabar jau yra Lietuvoje? Manau, kad yra. Turim prieinamą ir, galima sakyti, įvairiapusišką informaciją. Ar ji yra teisinga ir pakankama, ar atstovaujanti tik tam tikroms grupuotėms, nelengva atsakyti, nes bet kurioje, net aukščiausios demokratijos šalyje neišvengiama pavojaus, kad spauda gali atstovauti grupuočių interesus. Tačiau peržvelgę dešimtį didžiausių šalies laikraščių, pažiūrėję didžiausių TV stočių laidas, išklause radijo stočių programas, jau galime susidaryti ir savo nuomonę apie įvykius šalyje. Neįmanoma pasiekti "absoliučios tiesos" – tokia "buvo" tik Gebelso ar komunistų valdymo metais. Reikalinga įvairiapusiška informacija. Laisva rinkta ir santykinai nepriklausomos žinių tarnybos yra didžiausi ir labiausiai ryškūs demokratijos pasiekimai Lietuvoje.

Kitas svarbus Lietuvos demokratijos laimėjimas – laisva piliečių valia. Rinki-

mai į LR Seimą, pirmieji ir antrieji Prezidento rinkimai parodė, kad manipuliuoti tautą ir ją apgauti įmanoma tik vieną kartą. Triuškinantis LDDP pralaimėjimas, nežiūrint gąsdinimų "piktu ir klastingu Landsbergiu" parodė, kad tauta neatleidžia praradusiems jos pasitikėjimą. Bankų, "holdingų", įmonių išgrobstymai, premjero A. Šleževičiaus ir jo Vidaus reikalų ministro – generolo R. Vaitiekūno "sutartinės" palūkanos bankuose atvėrė akis ir didžiausiems buvusių komunistų palaikytojams. Todėl ir rinkimų barometras pasiviro priešinga kryptimi. Lietuvos piliečiai laisva valia išreiškė savo sprendimą. Su ja ateityje negalės nesiskaityti nė viena valdanti partija ar partijų koalicija. O tai sąlygoja didžiulę tiek valdančios partijos, tiek ir kiekvieno jos nario atsakomybę už partijos darbus. Individuali ir kolektyvinė atsakomybė yra taip glaudžiai susijusios, kad kalbėdami apie individualią Vyriausybės ar Seimo nario bei partijos skiriamo pareigūno atsakomybę, mes ją suprantame kaip kolektyvinę valdančios partijos atsakomybę. Ir atvirkščiai: kalbėdami apie kolektyvinę tos partijos atsakomybę, mes pirmiausia žiūrime į labiausiai įtakingus jos narius: Seimo pirmininką, premjerą, ministrą, apskrities viršininką ar merą. Pamatę A. Šleževičiaus darbus, rinkėjai "nubaudė" visą LDDP, kuri neišsivadėjo susikompromitavusio premjero. Tą pamoką konservatorių Vyriausybė suprato, tik gal kiek pavėluotai. Sukišusi į visus svarbiausius postus savosios partijos atstovus, "senesnio sukirpimo" konservatorių vadovybė net

po keletos skandalų bandė saugoti "munduro garbę", pavyzdžiui, su buvusiu finansų ministru. Gal ji nepajėgė suvokti, kad individuali finansų ministro atsakomybė yra visos konservatorių partijos atsakomybė ir kad ministro dėmė tenka visai partijai? Tačiau G. Vagnorius ryžtingai nušalino šį ir keletą kitų susikompromitavusių valdininkų.

Tokia yra politinio gyvenimo viršūnė. Tačiau nereikia bijoti, kad už tos viršūnės einantys asmenys yra neaiškūs ir nežinomi – "neperšviesti". Gal tik paskutiniuose rinkimuose susidarė tokia padėtis, kad partijų sąrašuose buvo "neperšviestų". Ateityje, manau, praeis "mada" perbėginėti iš partijos į partiją. Į kiekvieną tokį perbėgėlį bus žiūrima per "padidinamąjį stiklą".

Dėl Konstitucijos keitimo. Sutinku su L. Milčiumi, kad ydinga kaitalioti atskirus Konstitucijos straipsnius, užsigeidus Seimo "daugumai". Tačiau nesutinku, kad reiktų visai atsisakyti proporcinės Seimo rinkimų sistemos. Proporcinė sistema yra tuo pranašesnė, kad ji skatina politinį gyvenimą Lietuvoje, sudaro prielaidas stiprėti politinėms partijoms ir ugdyti politikoje išprususius asmenis. Įgyję patirties ir įtakos savose partijose, tokie asmenys gali atnešti daugiau naudos valstybei, dirbdami Seime. Proporcinė sistema yra tuo pranašesnė, kad partijų vadovus tarsi rentgenu peršviečia tiek tų partijos nariai, tiek ir visuomenė. Ar galėtume mąstyti valstybiškai, jei Seimo nariai būtų renkami, atsisakius proporcinės rinkimų sistemos? Vargu. Įsivaizduokite padėtį, kai Seimą

Jaunoji Dainų šventės dalyvė.

V. Klierio nuotr.

sudaro 140 "gerų" vyrų ir moterų, bet visiškai nesusietų bendra programa. Juokais galima sakyti, kad savo programoje džukas siūlo investicijas į grybų perdirbimo gamyklą Varėnoje, klaipėdietis – legalizuoti lošimo namus Klaipėdoje ir paskelbti Klaipėdą laisvąja ekonomine zona. Tą patį siūlo zarasiškis Zarasuose, kaunietis – Kaune ir t.t., nes kiekvienas jaučia individualią atsakomybę savo rinkėjams. Ir į šios kadencijos Seimą pateko keletas "nepriklausomų" kandidatų, tačiau jie bendros frakcijos nesukūrė, o prisidėjo prie kitų.

Kitas klausimas, kurį savo straipsnyje iškėlė gerb. L. Milčius, yra tiesioginiai apskričių valdytojų, merų ir seniūnų rinkimai. Šiuo klausimu jau buvo kalbėta ir prieš penkerius metus. Tai siūlė dauguma politikų, tą suprato ir valdančioji koalicija, tačiau vėl šiek tiek pavėluotai, nes Valstiečių partija, siekdama savireklamos, jau pasiūlė surengti referendumą. Ar ji surinks ar nesurinks referendumui skelbti reikalingą balsų skaičių, jau nebe taip svarbu, nes šis klausimas anksčiau ar vėliau turi būti išspręstas. Dėl šio Konstitucijos pakeitimo tikrai neturėtų kilti didelių ginčų.

Nesuprantama man ir pereinamojo laikotarpio Valstybės tarybos prie LR Prezidento paskirtis, apie kurią savo straipsnyje rašo gerb. L. Milčius. Abejoju dėl jo siūlymo išplėsti Prezidento galias. Lietuva yra parlamentinė Respublika, tačiau ir Prezidentas turi pakankamai poveikio priemonių visos šalies gyvenimui, jei tik sugeba tinkamai jomis pasinaudoti. V. Adamkus parodė, kad sugeba. Jis jau įrodė, kad Prezidentas yra svarbus ir gerbti-

nas pareigūnas, su kurio nuomone privalo skaitytis net ir Seimo dauguma. Įsivaizduokite, kad ir eksprezidentas A. Brazauskas savo kadencijos metu būtų surengęs gražią spaudos konferenciją, įvertindamas kokį nors Seimo daugumos sprendimą, o ne apgailėtinais paverkdamas per televiziją, kad jis nieko negali padaryti jo neklausantiems Seimo nariams. V. Adamkus dirba kitaip.

Vargu, ar reikia ekspertų komisijos, kuri įvertintų valstybės lėšų panaudojimą ir padarytus nuostolius nuo 1992 metų. Ekspertams tektų mokėti didžiulius atlyginimus tik už tai, kad jie pasakytų tą patį, ką jau dabar žino Prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija ir Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija. Kitas klausimas, kodėl visa surinkta medžiaga nepasiekia teismų? Kai lėšos išvogtos ar iššvaistytos, ką ten ir beįvertinsi – reikia nubauti kaltuosius ir tiek. Tačiau kai pinigai buvo skirti, pavyzdžiui, keliams tiesti ar uostui tobulinti, jų poveikį pajusime tik po 10-15 metų. Tada ir galėsime įvertinti: davė šios investicijos norimų rezultatų valstybės ūkiui, ar ne.

Neturėtume kurti naujų Tarybų, kviestis naujų ekspertų ir patarėjų. Aštuntus metus gyvendami nepriklausomybės sąlygomis, turime pareikalauti, kad visos šalies institucijos pagaliau imtųsi darbo, kurį privalo atlikti. O jei nedirbs, tai 2000-ųjų rinkimai aiškiai parodys tautos sprendimą – "už" ar "prieš".

Gintaras Binkauskas
 Lietuvių tautininkų sąjungos
 Tarybos narys,
 "Jaunosios kartos"
 pirmininkas

Gedimino kalno papėdėje vilniečius ir turistus Pasaulio lietuvių dainų šventės dienomis linksmo Baisogalos kaimo kapela "Žvangulis".

V. Šliūpo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **JUODOJO KASPINO DIENA.** Rugpjūčio 23-iają Lietuvoje minima Juodojo kaspino diena. Kartu minima ir dešimties metų sukaktis nuo šimtąkstantinio 1988 m. rugpjūčio 23 dienos mitingo Vingio parke, kai viešai buvo pasmerktas nusikalstamas Molotovo ir Ribentropo suokaltis. Rugpjūčio 21 d. Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus keliolikai buvusių disidentų įteikė įvairių laipsnių Vyčio Kryžiaus ordinus įteikė prieš 11 metų prie Adomo Mickevičiaus paminklo Vilniuje vykusio pasipriešinimo sovietų valdžiai mitingo organizatoriams, "Katalikų bažnyčios kronikos" leidėjams ir Komiteto tikinčiųjų teisėms ginti nariams.

• **ARTĖJA NAUJI MOKSLO METAI.** Išankstiniais duomenimis, rugsėjo 1-ąją duris atvers 2356 Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos. Daugiau nei devyniasdešimt procentų šių mokyklų bus lietuviškos. Naujus mokslo metus pradės 824 pradinės mokyklos, 702 vidurinės mokyklos ir gimnazijos bei 585 pagrindinės (šiuo metu – devynmetės) mokyklos. Iš ne-lietuviškų mokyklų daugiausia bus mišrių – 88. 80-yje mokinių mokysis rusų, 63-ose lenkų kalba. Vienoje mokykloje bus dėstoma baltarusių kalba.

• **SUSTIPRINTA PRIEŽIŪRA.** Lietuvos Aplinkos ministro įsakymu sudaryta nuolat veikianti aplinkosaugos bei statybos priežiūros specialistų komisija, kuri stebės Būtingės vamzdyno statybos darbus. Atsižvelgiant į statomo objekto svarbą bei galimą poveikį aplinkai, komisija, kuriai vadovauja aplinkos viceministrai Artūras Daubaras ir Pranciškus Juškevičius, įpareigota operatyviai teikti žinias apie statybos eigą bei išskylančias problemas ne tik Aplinkos ministerijos vadovybei, bet ir visuomenei. Statybos ir montavimo darbų kokybę terminale tikrina generalinis projektuotojas – JAV bendrovė "Fluor-Daniel", užsakovas – "Būtingės nafta" bei Lietuvos statybų valstybinės priežiūros institucijos.

• **SMŪGIS.** Dėl finansinės krizės Azijoje ir Rusijoje Vakarų investuotojai pareikalavo grąžinti 73 mln. JAV dolerių, kuriuos "Mažeikių nafta" gavo pernai, išleidusi trejiems metams tokios apimtys euroobligacijų emisiją apyvartinėms lėšoms finansuoti. "Mažeikių nafta", įvertindama kritišką padėtį, ieško naujų finansavimo šaltinių. Gal būt tai bus nauja paskola. "Mažeikių naftos" išleistos euroobligacijų emisijos organizatorius ir išleidėjas yra JAV bankas "CS First Boston".

• **GAMYBA.** Vienintelė Lietuvoje šaldytuvus gaminanti "Snaigės" bendrovė šiemet per pirmuosius septynis mėnesius pardavė savo produkcijos už 103,3 milijono litų – beveik trečdaliu daugiau, negu pernai per tą patį laikotarpį. 85 proc. savo produkcijos "Snaigė" eksportuoja: jos šaldytuvai keliauja į 22 užsienio šalis. Be Europos valstybių lietuviški šaldytuvai jau pasiekia ir Lotynų Ameriką.

• **SVEIKINIMAI "VĖTRAI".** Krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius pasveikino Atlantą įveikusio Lietuvos karinio laivo "Vėtra" įgulą. Pasak ministro, jūreiviai puikiai įveikė žygio sunkumus ir pelnytai gali didžiuotis savo drąsa bei profesiniu meistriškumu. Pirmasis Atlanto vandenyną sėkmingai perplaukęs Lietuvos karinių jūrų pajėgų laivas grįžo į Klaipėdą. Įgulą taip pat pasveikino karinių jūrų pajėgų vadovai.

• **APDOVANOTAS KARDINOLAS V. SLADKEVIČIUS.** Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus dekretu katalikų bažnyčios hierarchas Kardinolas Vincentas Sladkevičius apdovanotas Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinu. Rugpjūčio 20 d. katalikų bažnyčios hierarchas sutiko savo 78-ąjį gimtadienį. Šiemet, gegužės mėnesį V. Sladkevičius šventė dešimties metų sukaktį, kai jis išventintas Kardinolu. Tai – vienintelis Lietuvos dvasininkas, kuriam suteiktas šis titulas.

• **PARODA.** Rugpjūčio 19-ąją Kauno menininkų namuose atidaryta dailininkės Vidos Krištolaitytės tapybos ir grafikos paroda. Dailininkė gimė Kaune, o nuo 1949-ųjų gyvena Jungtinėse Amerikos Valstijose. Parodoje išstatyti dailininkės darbai iš M.K. Čiurlionio dailės muziejaus rinkinių bei nauji paveikslai, nutapyti Niujorke.

• **"IMPORTAS".** Pirmą kartą Europos krepšinio lygoje dalyvausiantis Kauno klubas "Žalgiris" jau pasirašė sutartis su dviem buvusiais NBA krepšininkais – 214 cm ūgio vidurio puolėju čeku George Zidek ir 198 cm atakuojančiu gynėju amerikiečiu Anthony Bowie. "Žalgiriui" atstovauti taip pat sutiko 25 metų 178 cm ūgio įžaidėjas amerikietis Tyus Edney – buvęs NCAA čempionas, 1995-1996 metų NBA sezone "Sacramento Kings" komandoje žaidęs kartu su Šarūnu Marčiulioniu. "Jeigu Kauno "Žalgiris" iškristų iš Eurolygos, tai būtų Lietuvos krepšinio tragedija. Todėl "Žalgirio" komandos vadovai ir savininkai nutarė negailėti pinigų naujiems įžaidėjams įsigyti", – taip "Lietuvos rytui" sakė vienas Kauno "Žalgirio" savininkų Šabtaj Kalmanovič. (*Pagal Eltos pranešimus*)

Iš visur – apie viską

Algirdas Pužauskas

Nežiūrint Jungtinių Tautų ir kitų tarptautinių organizacijų bandymų pasiekti taiką Afganistane, ten vis dar tęsiasi genčių kovos ir įvairių grupuočių nesutarimai. Apie 85 procentai Afganistano teritorijos yra jau Talibano kariuomenės rankose. Likusi šalies dalis, esanti daugiausia šiaurėje, dar neužvaldyta.

Talibanas pasirodė Afganistane 1994 metais. Šis žodis reiškia "islamo mokinius". Daugumą jų sudaro Afganistano pabėgėlių, pasitraukusių nuo sovietų okupacijos ir karo veiksmų, vaikai. Jie užaugo Pakistano pabėgėlių stovyklose ir lankė ten įsteigtas mokyklas. Šalia religinių islamo tiesų aiškinimo, mokiniai paragavo ir "karo mokslo".

Iki šiol Talibano kariuomenės vyriausioji vadovybė tebėra įsikūrusi ne šalies sostinėje Kabule, bet pietinėje dalyje – Kandaharo mieste. Vyriausias Talibano vadas, pasiskelbęs tikinčiųjų karaliumi, yra mula Mohammed Omar. Visi šalies gyventojai privalo klausyti jo keistų įsa-

kymų.

Afganistane dirbo apie 200 užsieniečių – daugiausia Europos Sąjungos organizacijų atstovų. Jiems buvo įsakyta apsigyventi tuščiuose sostinės bendrabučiuose, kurių dauguma tėra tik griuvėsiai, likę po neseniai pražusių karo veiksmų. Užsieniečiai, apsvairstę savo padėtį, nutarė, kad jie nebegali toliau pasilikti Kabule. Jiems skirtuose bendrabučiuose nėra nei vandens, nei elektros. Visa užsieniečių kolona išvažiavo į Pakistaną. Todėl Afganistanas nebegaus per tas grupes siunčiamos paramos: vaistų, drabužių, maisto siuntinių.

Vietiniai Talibano vadai atėmė iš užsienio atstovybių jų samdomas afganų moteris. Jie įsakė visoms Afganistano moterims dėvėti nuo galvos iki kojų dengiančius apsiaustus – "burkas", uždarė mergaičių mokyklas, o visiems vyrams "patarė" auginti barzdas. Šeimoms įsakyta vaikams teikti tik islamiškai skambančius, nevakarietiškus vardus. Uždrausta vakarietiška muzika, kuri "veda iš kelio" musulmonų jaunimą.

Europos valstybės jau buvo paskyrusios Afganistanui 4 mln. dolerių skubios šalpos. Tačiau ši parama sustabdyta, išvažiavus tarptauti-

nių organizacijų darbuotojams. Kabule pasiliko tik Tarptautinio Raudonojo kryžiaus atstovybės ir Jungtinių Tautų darbuotojai. Šios tarptautinės organizacijos jau gauna skundus apie nepaprastą moterų teisių laužymą, skelbiamą dabartinių Afganistano valdovų įsakymuose.

Tabilano eilėse kovoja narsūs kareiviai, tačiau jiems trūksta administratorių ir taikos meto vadovų. Stebėtojai pažymi, kad Talibano karių eilėse pilna buvusių Afganistano komunistų, bendradarbiavusių su sovietų okupacinės valdžios įsteigtais režimais. Daug rūpesčių Talibanas kelia ir Pakistano vadovybei. Kai kurias provincijas valdantys Talibano vyresnieji nevensia bendradarbiauti net su narkotikų gamintojais, daugiausia su opiumo aguonų augintojais, duodančiais nemažus kyšius.

Afganistano sostinė Kabulas per įvairius valdžios pasikeitimus prarado apie 50.000 gyventojų. Mieste pilna invalidų, pusė pastatų virto griuvėsiais. Karo veiksmams pasibaigus, šalis turės labai daug dirbti, kad pašalintų jų padarinius. Reikės daug paramos iš užsienio. Tačiau abejojama, ar dabartinė valdžia dėl savo ideologijos yra pasirengusi ją priimti.

Keliais sakiniiais

• Kongo sukilėliai apsupo sostinę Kinšasą ir užėmė galingą elektros stotį, esančią netoli šio miesto. Jie nutraukė elektros energijos tiekimą sostinei ir sustabdė radijo stoties bei valdžios įstaigų veiklą. JAV vyriausybė pasiuntė prie Kongo krantų du karo laivus su jūrų pėstininkais, kurie galėtų padėti evakuoti Kongo esančius Amerikos piliečius.

• Trys Rusijos kosmonautai laimingai pasiekė erdvėje skriejančią erdvės stotį "Mir". Maskvoje buvo kalbama, kad dėl lėšų stokos Rusijai teks palikti kosminę stotį ir nutraukti visus tyrimus. Tačiau vicepremieras Boris Nemcov pareiškė, kad vyriausybė bandys surasti lėšų ir erdvės tyrimų nenutrauks.

• Izraelio saugumo policija Vakarų krante suėmė musulmonų dvasiškį, 37 metų amžiaus Hamas palestiniečių grupuotės aktyvistą, apkaltinusi jį dviejų asmenų – žydų seminarijos studentų

nužudymu rugpjūčio 5 d. Kaltinamasis Dirar Hamabni dar 1992 metais buvo ištremtas iš Izraelio, tačiau po kurio laiko jam buvo leista sugrįžti.

• Rugpjūčio 13 d. pietinėje Kalifornijoje buvo rasti dėl karščių ir vandens stokos mirę 7 meksikiečiai – nelegalūs imigrantai. Toje apskrityje šiemet jau rasti 54 žmonės, žuvę nuo karščių arba paskendę laukų drėkinimo kanaluose. Daugelį jų palieka pakeliose nesąžiningi transporto agentai.

• Ukrainos vyriausybė suėmė apie 1,500 biznio įmonių vadovų bei aukštų valdininkų ir uždarė juos į Perejaslavlio – Chmelnickio stovyklą. Suimtieji laikomi palapinėse ir verčiami klausytis paskaitų apie gamtos nelaimes bei valstybės finansinę krizę. Juos žadama paleisti tik po to, kai jie tvirtai pasižadės ateityje mokėti visus valstybei priklausančius mokesčius.

• Kenijos sostinėje Nairo-

byje ir Tanzanijos sostinėje Dar es Salaame prie JAV ambasadų sprogdusios bombos užmušė 257 žmones ir sužeidė apie 5,500. Kenijos policija jau tardė penkis įtariamuosius. Tanzanijoje suimta 14 įtariamųjų. Visi jie – užsieniečiai.

• Argentinos prezidentas spalio 27 d. pradės šešių dienų oficialų vizitą Britanijoje. Kaip žinoma, Britanija ir Argentina 1982 metais kariavo tarpusavyje dėl Falkland salų. Argentiniečiai jas vadina Malvinų salomis. Paaškėjo, kad jūroje tarp šių salų ir Argentinos krantų surasti nemaži naftos ištekliai. Bus bandoma susitarti, kaip bendromis jėgomis šią naftą išgauti.

• Kinijoje Jangtze upės potvyniai sunaikino 5,6 mln. gyvenamųjų namų. Teko išvežti apie 14 milijonų žmonių, žuvo daugiau kaip 2,000 asmenų.

• Grupė buvusių pasaulio valstybių vadovų, prisiminę

(Nukelta į 3 psl.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

APIE SVETIMAS KLAIDAS IR "NEKLYSTANČIUS"

Gavome skaitytojų pastabų, kad straipsnio apie a. a. kun. Vladą K. Jeskevičių, išspausdinto rugpjūčio 11 d. - 30-ajame numerioje, pavadinimo paskutiniame žodyje praleista viena raidė - "m". Mums priekaištavęs žmogus nurodė, jog turėtų būti: "Ad maiorem Dei gloriam". Tačiau pasipylė ir kitokių nuomonių. Kai kas pareikalavo keisti visą straipsnio pavadinimą. Nepasirašytame, bet itin reikšmingu tonu išraitytame laiškelio pateikta net tokia kategoriška išvada: "Tai ne vien pasijuokimas iš lotynų kalbos, bet ir įžeidimas visų jėzuitų, kurių šūkis yra OMNIA AD MAIOREM GLORIAM DEI."

Pranešame besidominantiems, kad minėto straipsnio pavadinimas nėra mūsų redakcijos klaida. Toks įrašas, kokį matote išspausdintą, net du sykius pakartotas autoriaus atsiųstame tekste. Redakcija, kurioje tėra tik du darbuotojai - redaktorius ir tekstų rinkėjas - neturi galimybių patikrinti įvairiomis kalbomis pateikiamų įrašų rašybos. Tuo pirmiausia turėtų pasirūpinti patys autoriai.

Tačiau nesusipratimas dėl lotyniško posakio jokiu būdu neužgožė šio įdomaus rašinio vertės. Ar daug kas žinojo apie profesoriaus V. Jeskevičiaus nuostabius darbus? Dėkojame to straipsnio autoriui - senųjų išeivių vaikui, Amerikos mokslo pasaulyje žinomam istorikui. Šio žmogaus darbas lietuvių labui nemažai lėmė, kad Prezidentas Valdas Adamkus sayo dekretu suteikė jam Lietuvos pilietybę. O klaidų nedaro tik tie, kurie ... nieko nedaro.

Tiesa, yra dar viena grupė "neklystančiųjų". Antai ir minėto laiško autorė, ne kartą mums atsiuntusi panašiai apiformintas pastabas, yra įsitikinusi, jog "rašo puikiai, nedaro klaidų ir žino reikalą". Kitų autorių straipsniuose ji

kas savaitę pastebi "labai daug klaidų, kas būtų Jūsų atsakomybė ištaisyti." Iš tikrųjų, koks "puikus" pačios kritinės literatūrinis stilius! Tokių rašinėlių, prisotintų saldžia savigyra ir kitų niekinimu, esame gavę ne vieną.

Amerikiečiai panašiais atvejais naudoja tokį posakį: "GET A LIFE". Iš tikrųjų, užuot ieškojus "krislo kito akyje", ar nevertėtų susidomėti kokia nors prasmingesne veikla?

Tačiau šia proga pasitarkime, ar tikrai užsienyje leidžiamo lietuviško laikraščio puslapiuose reikalingi vokiški ir prancūziški, lenkiški ir rusiški, ispaniški ir itališki posakiai. Mėgdžiojant senosios rusų literatūros klasiką Levą Tolstojų, gal reikėtų nepamiršti, kad ilgus prancūziškus intarpus jis naudojo, vaizduodamas tų laikų aukštuomenės gyvenimą. Gi mūsų autoriai kitakalbiškų papuošalų dažniausia prikašioja, siekdami parodyti savo išsimokslinimą. Tačiau kai panašia maniera parašytas straipsnis pasirodo spaudoje, netrukus pasipila skaitytojų priekaištai ir prasideda tik laiką gaisinantys svarstymai: "Kas pridarė klaidų? Autorius ar redakcija?"

Gyvendami šiame krašte, net ir lietuviškoje draugijoje sunkiai išsiverčiame be amerikietiško sąvokų ir posakių. Niekas nesiruošia kibti prie butyje praslydusio vieno kito nelietuviško žodžio. Tačiau savo spaudoje pasistenkime bendrauti lietuviškai.

Jokiu būdu negalima tame pačiame žodyje naudoti du visai skirtingus raidynus: lietuviškąjį ir angliškąjį. Daug mūsų skaitytojų yra pripratę matyti asmenų vardus arba vietovardžius, užrašytus angliškai. Tačiau prie jų negalima mechanškai pridurti lietuviškų "uodegų". Štai kodėl niekada nerašykime nei "Cleveland+as", nei "cleveland+iečiai."

Juozas Žygas

Tas suokalbis, kuris buvo nusikaltėliškai suplanuotas ir 1939-ųjų rugpjūčio 23 d. Maskvoje pasirašytas - didžiausia XX amžiaus gėda! 1939 m. vasarą tvyrojo didžiulė įtampa. Virš Europos rinkosi audros debesys. Hitleris, beveik viską gavęs be pasipriešinimo, labai suįžūlėjo ir su niekuo nebesiskaitė. Jeigu Vakarų sąjungininkai būtų pasipriešinę, kuomet jis 1938 m. įžengė į Vieną, tai tolesni įvykiai gal ir būtų pakrypę kita linkme. Bet Vakarams tik tupčiojant, Hitlerio apetitas augo. Vakarai pasimetė ir beveik padėjo jam Čekoslovakiją ant menčių paguldyti, leisdami Sudetus atplėšti. Tuo metu ir Lenkija elgėsi itin arogantiškai: gėdingu, jos valdžiai charakteringu būdu smogė čekams į nugarą ir pasigrobė Tešino sritį.

Bet kuomet Hitleris Pragę ir Klaipėdą užėmė, tai lenkai pasijuto, kad jie yra apsupami. Tuomet Lenkijos užsienio reikalų ministras J. Beckas skraidė iš sostinės į sostinę, ieškodamas Lenkijai sąjungininkų. Jis aiškiai matė, kad dabar jau Lenkijos eilė atėjo. Po šių įvykių Londonas ir Paryžius iš miego pabudo ir pradėjo galvoti, kad ir

DIDŽIŲJŲ NUSIKALTĖLIŲ SUOKALBIS

jie Europoje gyvena. Vienaip atrodė, kuomet kitų žemės buvo raikomos, bet kuomet galėjo ir patiems eilė ateiti, tai kilo baimės jausmas. Nujausdami, kad vieni negalės Hitlerio sutramdyti, jie sugalvojo ir Maskvą įtraukti. Vakarų delegacija lankėsi Maskvoje ir vedė derybas. Londonas ir Paryžius matydami, kad nuolaidomis Hitlerio nebūna galima patenkinti, garantavo Lenkijos neliečiamumą ir sudarė gynimosi sutartį.

Derybos Maskvoje nebuvo sėkmingos ir delegacija grįžo nieko nepasiekusi. Jau po karo sužinojome, kad nesutarimų priežastis buvo Baltijos valstybės, kurių Stalinas pageidavo. Vakarai jam nenuleido, bet vėliau, Jaltaje, Stalino grobį jam pripažino.

Gal vos dešimčiai dienų praėjus po nesėkmingo Vakarų delegacijos vizito, trenkė lyg perkūnas iš giedro dangaus: pasirašyta Vokietijos ir SSRS nepuolimo sutartis! Radijo bangomis vien tik apie tai buvo kalbama. Laisvės alėjoje apie tai vaikai garsiai šaukė, pardavinėdami "ekstra" telegramas.

Tuomet daugelis prisiminė tą lėktuvą, kuris gana žemai virš Kauno praskrido. Rašančiajam teko šį lėktuvą matyti. Tai buvo didžiausias iki tol matytas lėktuvas, kuris į rytus skrido virš Savanorių prospekto.

Kuomet ta sutartis buvo pasirašyta, galbūt Lietuvos

valdžios sluoksniuose tada susidariusi padėtis buvo apsvaistytą, tačiau į viešumą tai neiškilo. "Lietuvos aidas", kuris tuo metu buvo valdančiosios partijos laikraštis, laikėsi gana santūriai. Atrodė, kad gyvename visai kitoje planetoje. O juk toje sutartyje kaip tik mūsų likimas buvo nuspręstas. Manau, kad tuo metu reikėjo tautą galimiems pavojams parengti.

Ir ne tik tuomet, bet ir dabar reikėtų apie tai pagalvoti. Lietuva yra kaip smilga prie didelės kryžkelės. Šonuose nedraugiški kaimynai. Nors jie mandagiai šypsosi, tačiau neparodo, kas už tos šypsenos slepiasi. Lietuvos Seimas labai nenoriai skiria pinigų kariuomenei. O juk Rusijos Dūmoje veikianti komunistų frakcija tebėra už SSRS atstatymą. Jie tai išreiškia ne tik žodžiais, bet ir skirdami dideles sumas naujoms tarpžemyninėms raketoms.

Bepigu jiems raketoms pinigų leisti, kuomet likusias skyles Amerika užkamšo. Labai sunku suprasti, kodėl "CHAMPION OF LIBERTY" bendrauja su tais, kurie prieš 80 metų baudžiauninkais padarė daugiau kaip 200 milijonų žmonių ir tebedaro viską, kad jie apie laisvę net nesvajotų.

Reikėtų žinoti, kad iš istorijos būtina pasimokyti. O kitu atveju iš Rytų gali ateiti naujas Atila. Po atominio karo net žolė tikrai nebeaugs!

Iš visur - apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

garsusis Amerikos Rockefeller fondas paskyrė tai organizacijai du su puse milijono dolerių, kad ji nepriklausytų nuo Jungtinių Tautų finansininkų. Ši suma paskirta 2 metams. Po to fondas vėl svarstys galimybę suteikti paramą.

Po teroristų antpuolių, įvykusių Kenijoje ir Tanzanijoje, JAV vyriausybė kai kuriose šalyse uždarė savo atstovybes arba susiaurino jų veiklą. Saugumo priemonės sustiprintos Malaizijoje ir Ugandoje. Buvo grasinta diplomatinėms įstaigoms, veikiančioms kai kurių kitų Afrikos ir Azijos šalių sostinėse.

Kolumbijoje perėmus pareigas neseniai išrinktam prezidentui Angres Pastrana, šalies komunistų brigados pradėjo daugybę naujų antpuolių, nepaisydamos to, kad naujasis prezidentas pažadėjo siekti susitaikymo. Kolumbi-

atominės bombos susprogdinimo ir Japonijos miesto Hirošimos sunaikinimo 53-ąsias metines, kreipėsi į dabartinius valstybių vadovus, ragindami ne tik sumažinti atominų ginklų atsargas, bet visai atsisakyti masinio naikinimo ginklų. Atsisaukimą pasirašė buvęs JAV prezidentas J. Carter, buvęs Sovietų Sąjungos prezidentas Michail Gorbachiov, buvę senatoriai - respublikonas Mark Hatfield iš Oregono valstijos bei demokratas Alan Cranston iš Kalifornijos, o taip pat buvęs Kosta Rikos prezidentas, Nobelio Taikos premijos laureatas Oscar Arias ir mokslininkas iš Didžiosios Britanijos - branduolinės fizikos specialistas, kovotojas dėl taikos Joseph Rotblat.

Jungtinių Tautų įsteigtos Pasaulio Sveikatos organizacijos vadove paskirta buvusi Norvegijos premjerė, medicinos daktarė Gro Harlem Brundtland. Ta proga

jos kariuomenės vadai reikalauja laisvų rankų ir daugiau ginklų. Jie žada patys susitvarkyti su įvairiais "revoliucionieriais" ir "liaudies išlaisvintojais".

Palestinos seimelis Ramalos mieste patvirtino naują Jasyro Arafato sudarytą ministrų kabinetą. Senasis kabinetas buvo smarkiai kritikuojamas, kaip kyšininkų lizdas. Prezidentas J. Arafatas paliko tris buvusius ministrus, beje, labiausiai kaltinamus, ir paskyrė 10 naujų. Protestuodami pasitraukė du ministrai. Kitus vyriausybės narius arabų delegatai patvirtino 55-28 balsais, trims susilaikius. Naujoji palestiniečių vyriausybė abejoja, ar pavyks susitarti su Izraeliu dėl kariuomenės atitraukimo iš Vakarų kranto. J. Arafatas pasakė, kad ligšioliniai posėdžiai su Izraelio premjeru B. Netanjahu buvo tik laiko gaišinimas. Jis pridūrė, kad panašiai galvoja ir JAV diplomatai.

LIETUVOS VAIKAI

(Tęsinys. Pradžia - 23 nr.)

**Elena-Aldona
Endziulaitytė-Pivoriūnienė**

Tada į žemutinį Arangastachą iš Bykov-Myso suvažiuodavo žvejoti ir visas mūsų lietuviškasis jaunimas. Visi jau buvome išsiauginę arba nusipirkę šunis. Leonas pats pasidarė lengvas rogutes - "nartą". Šuniukų irgi išsiauginome, kelis nusipirkome. Turėjome jų apie dešimt.

Šunys buvo mūsų išsigelbėjimas ir didžiulis turtas, nes žvejoti tekdavo toli jūroje. "Rybzavodas" aprūpindavo tinklais, tačiau tekdavo už tai atiduoti pagautą žuvį. Tiesa, čia jau niekas negalėjo sukontroliuoti, kiek tos žuvies pasilieka sau. Žinojome, kad žiema - ilga, tad nemažai jos pasilikdavome. Prie lauko durų, kad pūgos metu mūsų neužpustytų, darydavomės prieangį iš žuvies ir malkų. Žuvis, kurios čia pat sušaldavo, kraudavome viena ant kitos taip, kad maistui būtų lengva jų pasiimti. Reikėdavo turėti žuvies atsargų ilgai žiemai ne tik sau, bet ir šunims. Vienam šuniui per dieną reikėdavo sušerti apie 2 kg žalių žuvies. Vasarą, kai žuvies nebūdavo, o be to ir šunys ilsėdavosi, maitindavome juos koku nors menku viralu. Dažniausiai turėdavome ruonių mėsos ir taukų atsargų. Jos labai tiko šunų maistui.

Poliarinė diena tęsdavosi neilgai, tad skubėdavome, kol dar šviesu, pasiruošti žiemai. Ypač svarbu buvo turėti pakankamai kuro. Vyrai plaukdavo į salas, rinkdavo ten vandens išmestus rastus, rišdavo juos į plaustus ir parplukdydavo. Krante skubėdavome juos supjaustyti, suskaldyti ir sukrauti prie durų. Turėdavome visuomet ir vandens atsargų: jūroje išsikapo davome didelius ledo gabalus ir laikydavome juos iš žuvies ir malkų suręstuose prieangiuose. Atsargų reikėdavo turėti visuomet, nes pūga kartais siausdavo po dvi savaites. Ne kartą buvo užpustę. Tada likę neužpustyti salos gyventojai eidavo atkasinėti užpustytųjų jurtas ar namelius.

Anksti pavasarį (maždaug gegužės pabaigoje - birželio pradžioje) į salas atskrisdavo pulkai žąsų, ančių ir gulbių. Paukščiai sukdavo lizdus tiesiai ant žemės. Gulbės sukdavosi lizdus aukštai ir jie matydavosi iš tolo. Kai tik paukščiai sudėdavo kiaušinius, mes su laiveliais ar plaustais išplaukdavome į salas, rinkdavome gulbių, žąsų, ančių ir žuvėdrų kiaušinius. Tačiau renkant tekdavo skubėti, nes po kelių dienų kiaušiniai jau būdavo užperėti.

Viso to mes išmokome iš pusiau laukinių ten gyvenančių jakutų.

Kiaušinių parsiveždavome šimtais ir sudėdavome ant ledo. Mat saloje buvo iškaltos specialios ledaunės, kur puikiausiai išsilaikydavo sušalusios žuvys, paukščiai ir kiaušiniai. Taip pasidarydavome kiaušinių atsargų žiemai.

Mūsų vyrai iš jakutų nusipirko medžioklinių šautuvų. Prasidėjus paukščių skrydžiams, jie pasidarydavo iš ledo ir sniego slėptuves ir jose sėdėdami laukdavo praskrendančio pulkelio. Turėjo jie ir švilpynes, pamėgdžiojančias žąsų balsus. Žąsys, išgirdusios švilpiančią, skrisdavo garso link. Vyrai šaudydavo į skrendantį pulką šratais, tad kartais vienu šūviu pavykdavo nušauti net kelis paukščius. Tad žiemai turėdavome savo žuvies, o vasarai - mėsos.

Salose kartais pasirodydavo ir elniai, tačiau juos medžiოდavo jau tik vietiniai gyventojai - jakutai. Nušovę elnią, jie mėsą išdalindavo lygiomis dalimis visiems salos gyventojams. Taip ir mes ne kartą gavome paragauti šio skanėsto. Žiemą gi atskrisdavo pulkai kurapkų. Jos būdavo baltos, kaip sniegas. Leonas jų prigaudydavo, pastatęs spąstus.

[sitaisėme veltinius ("vailokus"), šiltas zuikines ir elnines kepures bei pirštines. Turėjome "šimtasūles" - "fufaikas". Be to, iš jakutų pavykdavo nusipirkti lengvo, bet šilto apavo, pasiūto iš elnio kailio, papuošto mažais spalvotais karoliukais.

Vietiniai gyventojai kalbėjo jakutiškai ir nemėgo rusų, bet mums buvo geri. Vyrai nešiodavosi su savimi medžioklinius šautuvus ir užbatų aulų užkištus peilius, primenančius suomiškus peilius - "finkas". Tiek vyrai, tiek ir moterys rūkė pypkes ir gerdavo labai stiprią arbatą. Už tabaką ir arbatą (kurią gaudavome už korteles) iš jų galėjai nusipirkti visko, ko tik jie turėjo. Spirito atveždavo statinėse ir laisvai parduodavo. Jakutai gerdavo gryną spiritą. Išgeria stiklinę spirito, po to užgeria šaltu vandeniu ir vaikšto girti, bet patenkinti.

Ši pusiau laukinė tauta sirgo trachoma ir tuberkulioze. Jų gyvenimo vidurkis turbūt buvo ne ilgesnis, kaip 35 metai. Gyveno jie jurtose, kurias apsišviesdavo "kaptilkomis" arba žibalinėmis lempomis. Žiemą jie spąstais gau-

dydavo "pesėcus" (baltąsias lapės), kurių kailiai už valiutą buvo parduodami užsieniui. Už pagautą ir žuvų gamyklai ("ribzavodui") atiduotą žuvį ar žvėrelį, jie galėdavo nusipirkti miltų, cukraus, žibalo, kruopų ir spirito. Tad savo vargus ir rūpesčius skandindavo spirite.

Jurtose drauge gyveno daug šeimų. Šeima nuo šeimos atsitverdavo spalvotais perkėlio užtiesalais. Jurtose drauge gyveno vyrai, moterys ir vaikai, o žiemos metu net ir šunys. Abejoju, ar jie kada nors prausdavosi, tačiau rūkydavo be perstojo ir gerdavo iš presuotų arbatžolių pagamintą, beveik visai juodos spalvos arbatą - "čefyrą".

Kadangi dirbau felčere, tad neretai tekdavo pas juos pabuvoti. Dar Bykov-Myse akušerė Lysenko išmokė mane priiminėti gimdymus. Vietiniai gyventojai turėjo nemažai vaikų. Gydytojas Isakovas parūpino man terapeuto vadovėlį. Iš jo ir sėmiausi žinių, nors ir ne visada gerai suprasdama, kas ten parašyta. Bet ką darysi, teko ir taip verstis...

Atsivežiau ir šiek tiek vaistų bei šiokių tokių medicinos instrumentus. Į artimesnes salas - pas ligonį ar gimdyvę - tekdavo keliauti pėsčiomis, o jei tekdavo vykti toliau, tai paciento artimieji išsiveždavo nartomis. Tačiau jie ne visada parveždavo atgal. Ne kartą teko pėsčiai parkulniuoti, kartais net siaučiant pūgai. Tiesa, pūgos metu stengdavomės iš namų neišeiti, tačiau jos kartais staiga užklupdavo pakelyje. Taip nemažai žmonių sušaldavo. Jeigu kas nors iš salos gyventojų negrįždavo, prasidėjus pūgai, degindavome laužus, kad pasiklydusieji juos pamatytų ir rastų kelią į namus. Poliarinės naktys būdavo blogiausias metų laikas. Į tolimesnes keliones stengdavomės vykti, tik esant mėnulio pilnčiai. Mėnulis būdavo mūsų didžiausias šviesos šaltinis.

1947 metų vasario pabaigoje išvažiavau į Bykov-Myso, nes tik ten buvo šiočia tokia ligoninė, kurioje dirbo akušerė. 1947 metų kovo 5 dieną mums gimė sūnus. Pakrikštijome jį Algirdu. Vaikelis buvo silpnutis, o blogiausia, kad neturėjau kuo jo maitinti. Tad išmainėme savo cukraus korteles į kondensuotą pieną. Išvykusi iš ligoninės, laikinai apsigyvenau barake, kuriame gyveno mama ir sesuo Danutė. Kai vaikelui suėjo dvi savaitės, "ribzavodo" narta iš Bykov-Myso su vaikiu išvažiavau į Arangastachą.

PASAULIS IR LIETUVA

* **FINANSŲ KRIZĖ RUSIJOJE.** Rusijos Vyriausybė ir Centrinis bankas paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame sakoma, jog siekiant sustabdyti finansų krizę, išplečiamos rublio kurso svyravimo JAV dolerio atžvilgiu ribos. Iki šių metų pabaigos kursas gali svyruoti nuo 6,0 iki 9,5 rublio už 1 JAV dolerį. Pareiškime teigiama, kad 90 dienų sustabdomos šalies išmokos užsienio skolai padengti, suvaržomos užsienio investicijos rubliais. (ITAR-TASS)

* **ATSISAKYMAS.** Vakarų žinių tarnybos pranešė, kad praėjusį savaitgalį Rusijos vyriausybė prašė "didžiojo septyneto" valstybių papildomos finansinės pagalbos, tačiau atsakymas buvo neigiamas. Pasak Vakarų laikraščių, šių valstybių atstovai nusprendė, kad liepą suteikta \$22,6 mlrd. paskola yra visiškai pakankama esamai krizei įveikti. (INTERFAX)

* **PADĖTIS BLOGĖJA.** Rusijos parlamentarizmo sociologijos instituto apklausos duomenimis, 65% apklaustųjų sako, kad vykdydama reformas vyriausybė "nebegali tikėtis liaudies kantrybės" (1998 m. kovo mėn. taip manė 50%). Darna išvada, kad ekonominės padėties blogėjimas "labai padidino socialinio sprogo tikimybę". Rusijos valstybinio statistikos komiteto duomenimis, gyventojų realiosios pajamos per 1998 m. sausio - liepos mėn. sumažėjo beveik 9%, palyginus su tuo pačiu 1997 m. laikotarpiu. (INTERFAX)

* **VERŽIASI Į VALDŽIĄ.** Rusijos Valstybės Dūmos kairiųjų frakcijų vadovai paskelbė bendrą pareiškimą, kuriame pareiškė susirūpinimą susidariusia finansine ir ekonomine padėtimi ir kreipėsi į visas "atsakingas Rusijos visuomenines politines jėgas", ragindami nedelsiant pradėti konsultacijas dėl naujo socialinio ir ekonominio kurso rengimo. Rusijos kompartijos lyderis Genadij Žiuganov vėl pasisakė už "liaudies pasitikėjimo vyriausybės" formavimą. Jis pareiškė, kad per neeilinę Valstybės Dūmos sesiją jo partijos deputatai reikalaus B. Jelcino atsistatydinimo. (INTERFAX, ITAR-TASS)

* **GRĖSMĖ BALTIJOS VALSTYBĖMS.** Lietuvos centrinis bankas teigia, jog Lietuvos valiuta neįsijaučia spaudimo dėl ekonominės krizės Rusijoje, tačiau Maskvos drastiški pakeitimai monetarinėje politikoje gali turėti įtakos. Analitikai sako, jog dėl rublio devalvacijos gali nukentėti Baltijos šalių valiutos. Susilpnėjęs rublis gali turėti įtakos Lietuvos eksportui ir biudžeto deficitui. Bankų atstovai pripažino, jog tai, kad užsienio investuotojai psichologiškai sieja Baltijos valstybes su Rusija, gali sukelti sunkumų. (REUTERS, DPA)

* **KEISTAS BENDRADARBIAVIMAS.** Latvijos tautos santarvės partija ir "Mūsų namai - Rusija" Maskvoje ruošiasi pasirašyti bendradarbiavimo susitarimą. Apie tai pareiškė Tautos santarvės partijos pirmininkas J. Jurkanas. Latvijos partijos vardu dokumentą pasirašys J. Jurkanas, Rusijos partijos vardu - buvęs Rusijos premjeras V. Černomyrdinas. Šiemet, birželio 28 dieną Tautos santarvės partija jau pasirašė bendradarbiavimo susitarimą su Rusijos politiniu susivienijimu "Jabloko". Rugsėjo mėnesį numatyta bendra abiejų politinių grupuočių konferencija ekonomikos ir žmogaus teisių klausimais. (LETA)

* **REFERENDUMAS LATVIJOJE.** Latvijos ministras pirmininkas pasirašė petiją dėl prieštarai vertinamo referendumo, kurio metu būtų pasisakoma už ar prieš pilietybės įstatymo pataisas, pagal kurias rusakalbiams šalies gyventojams būtų palengvintos sąlygos Latvijos pilietybei gauti. Kaip teigė ministro pirmininko Guntaro Krasto atstovas spaudai, referendumas - tai geriausias sprendimas ginčams pilietybės įstatymo pakeitimų tema baigti. (REUTERS)

* **AREŠTAS.** Latvijos Vidaus reikalų ministerija pranešė, kad už karinius nusikaltimus sulaikytas "raudonųjų" partizanų būrio, veikusio Vokietijos armijos užnugaryje Latvijoje, vadas - 75 metų Vasilijus Kononovas. Jis kaltinamas 1944 metų gegužį Ludzos rajono Merdzenės valsčiuje 9 taikių gyventojų, įskaitant vaikų ir nėščios moters, nužudymu, dviejų kaimų sudeginimu, plėšimais. (INTERFAX, BNS)

* **PRITARIMAS.** Britanijos užsienio reikalų sekretorius Robin Cook pasirašė NATO plėtros patvirtinimo dokumentus, kuriuose Britanija reiškia oficialų pritarimą Lenkijos, Čekijos ir Vengrijos įstojimui į sąjungą. Apie tai pranešė Britanijos ambasada Varšuvoje. (PAP-BNS)

* **LENKIJOS ŪKININKŲ RAGINIMAI.** Stambiausia Lenkijos ūkininkų sąjunga pagrasino, jog paralyzuos šalies gyvenimą, jeigu nebus uždraustas grūdų importas. Ūkininkų solidarumo pareiškime ministrui pirmininkui Jerzy Buzekui sakoma, jog, jeigu iki rugpjūčio 20 d. nebus priimtas sprendimas sustabdyti grūdų importą arba įvesti maitinimo mokesčius, ūkininkai vėl ims protestus. Dokumente teigiama, jog ūkininkai blokuos sienos perėjimus bei vidaus kelius. Didesniu mastu nei iki šiol bus naikinami importuojami grūdai, - sakė protestuotojų vadovas M. Zagorny. (REUTERS)

SUSTABDYKIME DŽIOVOS PLITIMĄ LIETUVOJE

Pastaraisiais metais Lietuvoje beveik dvigubai padaugėjo sergančių džiova. Ši pavojinga liga labai plinta ir tarp vaikų. Dabar priskaičiuojama daugiau kaip 3,000 ligonių.

Jau daug metų "Lithuanian Mercy Lift (LML)" perka ir pristato Lietuvos ligoninėms vaistus nuo džiovos, padeda vaikams ir suaugusiems. LML kartu su organizacija "Vaistininkai – be sienų" (Pharmacists Without Borders) nenuilstamai kovoja prieš džiovos epidemiją Lietuvoje. Mūsų siekis – gauti vaistų, kurių pakaktų kiekvienam ligoniui išgydyti! Šiam darbui reikia didelės finansinės paramos, nes būtiniausių vaistų nuo džiovos niekas neaukoja. Tuos brangius vaistus reikia kas mėnesį pirkti.

Šiomet rugsėjo 12 d.

"Lithuanian Mercy Lift" puošniame Čikagos kultūros centre (Chicago Cultural Center) rengia metinį lėšų telkimo pokylį "Kryžkelė". Tokiu vardu pavadiname šį aukotojų susitikimą todėl, kad Lietuvos sveikatos apsaugos sistema stovi kryžkelėje prieš stiprėjančią džiovos epidemiją. Pokylis įvyks garsioje "Preston Bradley Hall", kuri yra istorijos ir architektūros paminklas. Jos sienos ir lubos išpuoštos mozaika iš marmuro ir perlų. Šio pokylio pelną skirsime reikalingiausiems vaistams nuo džiovos pirkti. Jūsų aukos – konkreti pagalba Lietuvos vaikams ir kitiems, kenčiantiems nuo šios sunkios ligos.

Tuos, kurie negalite atvykti į pokylį, vis dėlto prašome paremti LML kovą su džiova. Jūs galite tai padaryti,

"Lithuanian Mercy Lift" nariai Čikagos kultūros centre. Iš kairės: Viligailė Lendraitienė, Algis Jurkūnas, Raminta Vaitėnaitė-Jacobs, Jurgis Lendraitis, Vida Jonušienė, Algis Jonušas, Regina Griškėlienė ir Laima Jurkūnienė.

pirkdami loterijos bilietus. Didžiausias jos laimėjimas yra du bilietai kelionei lėktuvu į Lietuvą!

Norėdami daugiau sužinoti apie pokylį arba loterijos bilietus bei Lithuanian Mercy Lift veiklą, kreipkitės į Ma-

rytę Nemickienę, tel. 708-442-8297 arba į LML tel. (630) 257-6777.

Raminta Vaitėnaitė-Jacobs

"OBUOLIAI" IŠ AMERIKOS

Aldona Vasaitytė-Sehgal

Mokslo metų pabaigai artėjant, vaikučiai nenusėdi suoluose, laukdami vasaros, o Lietuvos mokytojos – pasiilgusios "obuoliukų" iš Amerikos. Na ir subyra tie obuoliukai kasmet iš daugelio Amerikos valstijų į Lietuvos miestus bei miestelius. Šiomet jie pirmiausia išsisklaidė po visą Lietuvą ir tik po savaitės suriedėjo į Vilnių susitikti su naujuoju Lietuvos Prezidentu V. Adamkumi ir pasveikinti Vaivos Vėbrautės, – "obuoliukų" įsteigėjos ir tikros šio judėjimo širdies, neseniai užėmusios Švietimo viceministrės pareigas.

Kas tie "obuoliukai"? Jei kas dar nežinojote, tai – APPLE – "American Professional Partnership for Lithuanian Education". Amerikos mokytojai jau aštuntą vasarą lankosi Lietuvoje ir bendradarbiauja su Lietuvos mokytojais. Šiomet pagrindiniai dviejų savaitių kursai vyko Panevėžyje, Utenoje ir Mažeikiuose, o seminarai – Pakruojuje, Anykščiuose, Akmenėje, Kaune, Panevėžyje, Jurbarko, Ukmergėje, Druskininkuose, Mastaičiuose, Kėdainiuose, Vilniuje ir Molėtuose. Man teko praveisti seminarą Anykščiuose, tad apie jį ir papasakosiu.

Aš esu gyvenimo kelyje "mėtyta ir vėtyta" po visą Europą ir po visą Ameriką. O dabar kelionė į Lietuvą būna labai trumpa, nes iš Stokholmo, kuriame šiuo metu gyvenu, lėktuvas į Vilnių skrenda vos vieną valandą ir dvidešimt minučių. Mane sutiko A. Vienuolio gimnazijos ūkio dalies vedėja iš Anykščių ir Vilniaus kurčiųjų sporto federacijos generalinė

sekretorė, gera draugė Emilija Pakalnienė. Emilijos kvietimo trumpoms vaišėms, čia pat Vilniuje, nebuvo įmanoma atsisakyti. Todėl Anykščiuose atsiradome jau vėlai vakare. Ten manęs jau laukė Alma Simanavičienė iš Panevėžio – irgi su vaišėmis. Lietuvoje jau taip įprasta: kai važiuoji į kursus, vežiesi savo lašinukus, duonytę ir agurkus, na ir ko nors atsigerti. O Alma net visą tortą atsivežė. Šnekėjome iki paryčių, nes reikėjo daug ką aptarti.

Anykščiuose buvo APPLE seminaras, surengtas A. Vienuolio gimnazijos direktorės Irenos Andriukaitienės kvietimu. Kursams patalpos buvo idealios: atskiras namas prie gimnazijos pastatų, kuriame didžiulis kambarys buvo padalintas į dvi dalis. Vienoje pusėje stovėjo stumdomi suolai. Ten vyko grupinis mokymas. Kitoje kambario dalyje buvo patiestas kilimas ir aplink sustatytos kėdės. Ten vyko pokalbiai, kursams pritaikyti žaidimai, na ir (pertraukų metu) kavutė. Čia pat buvo ir virtuvė. Visą gimnaziją supo medžiais apaugusi pievutė. Svarbiausia, kad Dievulis nepasigailėjo saulutės, todėl ir visų 28 mokytojų bei abiejų lektorių nuotaika buvo saulėta.

Daugumą seminaro dalyvių sudarė mokytojos iš Anykščių – iš A. Vienuolio ir J. Biliūno gimnazijų. Bet buvo atstovaujamas ir Kaunas, Jonava ir Rokiškis, Širvintos ir Palanga, net ir Šveicarija (tokį pavadinimą turi vienas Lietuvos miestelis). Nuotaika buvo labai pakili. Darbas vy-

ko sklandžiai, nes visos dalyvės buvo iš 1-4 klasių. Jų rūpesčiai ir tikslai buvo panašūs. Seminaro tema – "Mokslinis metodas ir jo pritaikymas pirmose klasėse". Jo vadove buvau aš. Dalinausi savo patirtimi, įgyta per daugelį darbo metų Amerikos mokyklose ir sukaupia, vado-

vaujant mokslinių projektų parodų pristatymams, o dar svarbiau – ruošiant mokinius sudaryti tokius projektus. Amerikoje mokiniai rinkdavosi temas iš gamtos mokslų – fizikos ir ekologijos. Jie atlikdavo atitinkamus tyrimus ir pristatydavo savo darbo rezultatus bei išvadas konkursinėse parodose. Apie šį metodą per vienus APPLE kursus

išgirdo Alma Simonavičienė – pirmą mokytoja iš "Vyturio" vidurinės mokyklos, esančios Panevėžyje. Ji labai įdomiai tą mintį pritaikė savo pirmą klaseje. Todėl, kai mane pakvietė į Anykščius, nutariau, kad Alma būtų ideali to metodo iliustratorė. Taip ir buvo. Paimkim vieną iš jos pavyzdžių, kuris taip pat modeliuoja mokymo dalykų integraciją:

(Nukelta į 6 psl.)

Mokytojos – APPLE seminaro dalyvės dažo akmenėlius: mokosi, kaip užimti nenuoramas mokinukus.

Anykščiuose įvykusio APPLE seminaro dalyvės pasakoja apie savo projektą, skirtą pradinukams – "Slieko kelionė".

"OBUOLIAI" IŠ AMERIKOS

(Atkelta iš 5 psl.)

Klausimas:

Ko daugiau – daiktavardžių ar veiksmažodžių yra šiame straipsnyje?

Hipotezė:

Tur but daiktavardžių.

Darbai reikalingos medžiagos: popierius ir spalvoti pieštukai.

Darbo eiga: perskaityti šį straipsnį, pabraukti daiktavardžius ir veiksmažodžius, juos suskaičiuoti. Rezultatai išreiškiami grafiškai (diagramoje), nurodant daiktavardžių ir veiksmažodžių skaičių.

Išvados: ?????

Visa tai buvo gražiai pristatyta specialioje lentoje. Mokytojos dirbo grupėse. Abi su Alma davėme joms daug pavyzdžių, kaip padėti patiems mokiniams sugalvoti tinkamus klausimus. Tai tikrai jiems nėra lengva.

Įdomūs buvo ir kitų darbų rezultatai, pavyzdžiui: kir-

mėlių lenktynės – veidrodžių, žole ar juodžemiu? muilo reakcija į vandens temperatūrą. Arba štai jau visiems pažįstamas eksperimentas: ar oras sveria? Seni laikraščiai ir naujas popierius, akmenukai, dažai per didelę vaikų energiją ir t.t. Mes žaidėme ekologinius žaidimus, prisimindami Tom Poland iš kitų APPLE kursų, vykusių Šilutėje ir Vilniuje, dainavome susipažinimo daineles apie molekules ir jų skirtingus būvius, šokome ratelius. Neilgai truko, kad mokytojos susibičiulau-

tų. Buvo daug darbų, daug entuziazmo ir naujų idėjų. Buvo planuojama, kaip šį mokslinį metodą pritaikyti ir panaudoti gimnazijų rateliuose, mokytojoms užimant vaikus po pamokų. Pasiūlyta šių kursų medžiaga pasidalinti su atskirų dalykų mokytojais, dėstančiais vyresnėse

klasėse. Su entuziazmu buvo priimta mintis steigti ekologinius klubus.

APPLE vardu esu labai dėkinga Irenai Andriukaitienei už sudarytas sąlygas mums pernaktoti "Šilelio" vasarvietėje. Kas rytą ir vakarą mes su Alma bėgdavome į Šventosios upę nusimaudyti, o po to skaniai pavalgyti poilsiavietės valgykloje arba kavinėje. Taip pat dėkingos ir vairuotojui, kuris mus taip maloniai vežiojo ne tik kasdien tris kartus iš gimnazijos į poilsiavietę ir atgal, bet aprodė ir visas žymiąsias Anykščių vietas ne tik mums bet ir kitoms mokytojoms, viešėjusioms pirmą kartą.

Taigi dar kartą užbaigėme APPLE kursus su bendru džiaugsmu: kaip gera, kad tie Vaivos obuoliukai krinta. Tegul krinta jie ir toliau, kol visa Lietuva bus pajutusi jų skonį.

LIETUVOS VYČIŲ PADĖKA

WHEREAS... the Lithuanian Weekly, DIRVA, has generously printed news of the Knights of Lithuania,

BE IT RESOLVED... that the 85th National Convention of the Knights of Lithuania, gathered at the Four Points Sheraton Hotel in Wa-

terbury, CT, express its appreciation to the DIRVA and its staff for their cooperation and generosity',

BE IT FURTHER RESOLVED... that a donation of \$100.00 be sent to DIRVA with an expression of gratitude.

"DIRVOS" – "VILTIES" GEGUŽINĖJE AUKOJO:

C.L. Šatkai.....\$ 200.00	J. Ilendienė.....\$10.00
L.V. Apaniai.....\$ 100.00	Dr. N. ir G. Juškėnai....\$10.00
D.S. Čipkai.....\$ 100.00	J. Kazlauskas.....\$10.00
V.E. Klimai.....\$ 100.00	K. Palubinskas.....\$10.00
TAUPA.....\$ 100.00	B. Paulionis.....\$10.00
A.V. Mauručiai.....\$ 50.00	A. Petraška.....\$10.00
J. Ardys.....\$ 20.00	J. Plechavičius.....\$10.00
S.Z. Obeleniai.....\$ 20.00	D.V. Ramoniai.....\$10.00
A. Petrauskis.....\$ 20.00	J. Rastenis.....\$10.00
Dr. J. Stankaitis.....\$ 20.00	P. Razgaičiai.....\$10.00
A.V. Bakūnas.....\$10.00	E. Rydelis.....\$10.00
J. Balbotas.....\$10.00	Z. Dučmanas.....\$ 5.00
J. Biliūnas.....\$10.00	S. Mačienė.....\$ 5.00
E. Bliūmentalis.....\$10.00	J. Steponienė.....\$ 5.00
N.V. Čėčiai.....\$10.00	J. Velička.....\$ 5.00
J. Citulis.....\$10.00	J. Vėlyvienė.....\$ 5.00
V. Čiurlionis.....\$10.00	
V. Čyvas.....\$10.00	
A. Giedraitienė.....\$10.00	

Ačiū visiems,
parėmusiems "Dirvą"

GEGUŽINĖ – RUGPJŪTYJE

Net lietui staiga užklupus, gegužinės dalyviai geros nuotaikos neprarado ir trauktis nesiruošė.

G. Juškėno nuotr.

Ir atsitik tu man taip, lyg tyčia: bene du mėnesius didesnio lietaus šiose apylinkėse nebuvo, o tą sekmadienį nei iš šio, nei iš to pradėjo "dangus griūti". Ir dar ne bet kaip, o tokiu smarkumu, kokio seniai beregėjome. Vos spėjo didžioji dalis "Dirvos" – "Vilties" gegužinės dalyvių į Apanių sodybą suvažiuoti ir už stalų susėsti, kai padangė greitai ėmė niauktis. Šeiminkė Liuda dar bandė raminti: sakė, kad televizija ties ta vieta rodo tik kelis nedidelius debesėlius. Ką ta televizija bepadės, juk ji su ponu Dievu sutarties nesudarė. Niekas ant to lietaus šiaip jau ir nepyktų, o tik džiaugtųsi, nes ir pievelės prie namų išdžiūvo, gėlynai nuo sausros kenčia. Apie žemdirbius, kurių rūpesčiai mums labai artimi (juk artojų kraujas gyslomis teka), nėra ko net kalbėti. Bet štai, metinį skaitytojų susirinkimą ėmė ir apgadino.

"Vilties" draugijos valdybos pirmininkas dar spėjo "gegužinės-rugpjūtinės" daly-

vius pietų pakviesti. Pirmesnieji suskubo ne tik lėkštes prisipildyti, bet ir kokius du trečdalius kotleto sukramtyti, o kiti, atsidūrę ilgokos eilės gale, jau žvalgėsi, bene apdairesnis kaimynas bus skėtį pasiėmęs. Antai vienas ponaitis už dviejų damų ir šiaip ir taip glaudžiasi, bet nuo abiejų skėčių jau visas krioklys vargšeliui ant galvos krinta. Bent jau šalia vienos būtų atsistojęs, tai po tuo pačiu skėčiu abu išsitektų, o dabar – padėtis tiesiog tragiška.

Pradžioje daugelis gero kai sutriko. O čia, kaip tyčia, ir gegužinės rengėjų mikrofonas nutilo. Jokių nurodymų, būtinų tokiais atvejais, nesigirdi. O be nurodymų – labai sunku. Kažką pats pradėtum, tik kas bus, jei nepataikysi?

Bet mieloji ponia Liuda, gal nurodymų nebelaukusi, o gal pajutusi, kad paguoda dėl televizijos pranašavimų pasirodė tokia trumpalaikė, susigriebė pirmoji: atvėrusi daržinės duris, pakvietė slėptis. Po to jau ir vyrai atsitokėjo, per

patį lietaus smarkumą stalus ir kėdes į tą daržinę tempė, dar ir vandenį atbula plaštaka nuo jų nubraukdami. Netrukus daugybė talkininkų atsirado ir sąmyšis kaip mat buvo likviduotas. Taigi dar kartą pasitvirtino spėjimas, kad

(Nukelta į 7 psl.)

Grupė "Dirvos" gegužinės dalyvių. Iš kairės: klebonas G. Kijauskas, JAV LB Tarybos narys Juozas Ardys, vienas iš veiklių "Dirvos" autorių Henrikas Stasas, sodybos, kurioje vyksta "Dirvos" gegužinės, šeimininkė Liuda Apanienė, S. Stasienė, p. Ardienė ir kt.

J. Jasiučio nuotr.

Poetas Balys Auginas pasiruošęs deklamuoti savo humoristinius eilėraščius. Šalia – Zenonas Obelenis. G. Juškėno nuotr.

GEGUŽINĖ – RUGPJŪTYJE

(Atkelta iš 6 psl.)

vadovų pareigas geriausia patikėti moterims: jos labiausiai sugeba savo pavaldiniais pasirūpinti. O jei kas nors būtų iš anksto apie netikėto lietaus tikimybę pagalvojęs, galėjo ir toje daržinėje daugiau vietos padaryti. Bet šiaip taip sutilpome. Mūsų mylimo poeto Balio smagūs eilėraščiai pasakutinius bandžiusius lietaus nepaisyti, į vidų sukvietė.

Gegužinė tęsiasi. Čia ir lietus pradėjo silpnėti, protarpiais net visai nustodamas. Bet svečiai toli nuo daržinės durų jau nebegalėjo pasitraukti: prasidėjo loterija. Jei kažkur toliau nupėdinsi, gali lemtingo skaičiaus neišgirsti.

Loterija iš tikrųjų buvo gana įspūdinga: norint visus laimėtojus ir laimikius suskaičiuoti, daug vietos prireiktų. Labai ačiū tiems, kurie tokią daugybę "fantų" suaukojo. Vienas po kito prie loterijos vedėjų stalo ėjo LB apylinkės kopirmininkas dr. D. Degesys su ilgu bilietu

Gegužinės dalyviai ramiai laukia loterijos rezultatų.

J. Jasaičio nuotr.

kaspinu, J. Velička, L. Jucaitienė, G. Kudukienė, A. Lūža, J. Biliūnas, LR konsulė I. Bublienė ir kt. Kai kurie iš čia paminėtų – net ne po vieną kartą.

Baigiant šį pasakojimą, vėl tenka išreikšti apmaudą dėl to netikėto lietaus. Juk kaip smagu, kad į gegužinę susirinko gerokai daugiau dalyvių negu pernai! Būtų sveteliai labai gražiai visą popietę praleidę, socialiai pavalgę ir

skaniai atsigėrę, dainą užtraukę, o gal dar ir ne vieną polką ar koki "bugi-vugi" pašokę. Ačiū visiems, "Dirvą" parėmusiems ir jai sėkmės palinkėjusiems. Ačiū gegužinės talkininkams (jų sąrašas netrukus bus paskelbtas).

Kitą susitikimą su "Dirvos" skaitytojais reikėtų surengti, nelaukiant kitų metų. Gerų progų tam pakanka.

Juozapas Dirvonėnas

LIETUVOS KARO LAIVAS BALTIMORĖJE

Pirmosios žinios apie Lietuvos jūrų karines pajėgas Baltimorės lietuvių pasiekė prieš trejus metus. 1995 metų pavasarį Amerikos Pakrančių apsaugos (Coast Guard) leitenantas Brian Poskaitis mums pranešė, kad numatoma pasiųsti Amerikos Pakrančių apsaugos delegaciją į Baltijos valstybes. Buvo numatyta pasidomėti tų šalių pakrančių apsaugą ir sužinoti, ko jiems reikia, kad galėtų apsaugoti savo jūrų sienas nuo neprašytų svečių. Delegacijos vadovu buvo paskirtas Pakrančių apsaugos vicekomendantas admirolas A.E. Henn – leitenanto B. Poskaitio tiesioginis viršininkas. Sutarėme, kad admirolas, jo žmona ir leit. B. Poskaitis atvyks į Baltimorės Lietuvių namus, kur galės gauti žinių apie Lietuvą, jos istoriją ir dabartines gyvenimo sąlygas. Iš Baltimorės lietuvių dalyvavo tuo metu buvęs valdybos pirmininkas J. Kardokas, vicepirmininkė E. Okienė ir reikalų vedėja A. Budienė.

Kai aukštieji svečiai grįžo iš Lietuvos, mes visitrys buvome pakviesti į Pakrančių apsaugos vyriausią būstinę Vašingtone, pavaišinti ir supažindinti su kelionės įspūdziais. Admirolas A.E. Henn buvo labai patenkintas pasitarimais su Lietuvos Karinių jūrų pajėgų vadu – komandoru Raimundu Baltuška.

1998 metais Amerikos ir kai kurių kitų NATO šalių laivynai suruošė pratybas Baltijos jūroje prie Lietuvos krantų. Jose dalyvavo ir Lietuvos Karo laivynas. Lietuvos pakrančių apsaugą suda-

ro 10 karo laivų, saugančių 99 kilometrų ilgio sieną jūroje. Geriausiai ginkluotos yra trys lengvosios fregatos, pavadintos gražiais lietuviškais

(Nukelta į 8 psl.)

Komandoras R. Baltuška (kairėje) ir JAV admirolas A.E. Henn.

B. Poskaitio nuotr.

"Vėtros" jūrininkai Baltimorės Lietuvių namuose.

J. Kardoko nuotr.

IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė

(Tėsinys. Pradžia – 18 nr.)

"Interneto" pagalba tikriausia bendrausite su atvykėliais iš tos pačios šalies. Juo naudodamiesi, daugiau sužinosite apie Ameriką ir pasikeitimų imigracinėje politikoje, apie laisvas darbo vietas ir įstojimo į universitetą sąlygas, apie keliones ir kt.

Jei turite nuosavą kompiuterį, patartina prisijungti prie "online service". Palyginkite įvairių firmų, teikiančių šias paslaugas, nurodomas kainas. Išsiaiškinkite, kokį vietinį numerį reikės surinkti, kad už ryšį per "Internetą" netektų mokėti tiek pat, kiek už tarpmiestinį telefono pokalbį. Vienas iš pigiausių būdų – prisijungti prie "Internet" per vietinę biblioteką. Už neribotą ryšį per "Internetą" skaičių jums gali tekti sumokėti 50-100 dolerių metinį mokestį. Naudodamiesi bibliotekos paslaugomis, gal būt dažniau išgirsite užimtumą signalą, nei prisijungę per kitas firmas. Tačiau kokios firmos paslaugas pasirinktumėte, įsitikinkite, kad už mėnesinį mokestį jums suteikta teisė naudotis "Internetu" neribotą ryšių skaičių. Yra tokių firmų, kurios šalia mėnesinio mokesčio dar reikalauja papildomai mokėti už faktiškai pasinaudotą "Internetu" laiką.

Ši knyga padės žengti pirmuosius žingsnius "Internetu". Naudodamiesi "Priedų" skyriuose pateiktais Interneto adresais (jie prasideda simboliu "http"), galėsite rasti įvairių žinių ir patarimų, išsiaiškinkite, kokie duomenys jums rūpimu klausimu yra jame sukaupti. Jei gu naudotės kompiuteriu universitete ar darbe, tikriausiai kas nors jums paaiškins, kaip užsiregistruoti (log on), padės surinkti pirmąjį paieškos adresą (search address). Toliau sugebėsite susigaudyti patys. Bet jei gu jausitės nedrąsiai, pasvarstykite, ar nevertėtų užsirašyti į naudojimosi "Internetu" kursų. Juos siūlo daugelis visuomeninių universitetų, darbo su kompiute-

riu mokymo centrai, "Interneto" paslaugų tiekėjai ir daug privačių organizacijų. Patarimai, kaip nusipirkti kompiuterio techninę ir programinę įrangą, kad galėtumėte naudotis "Internetu", pateikti šios knygos skyriuose "Stambūs pirkiniai".

STUDIJOS AUKŠTOJOJE MOKYKLOJE

"Garšas iš tiesų sklinda lėčiau už šviesą. Patarimai, kuriuos tėvai duoda savo aštuoniolikmetėms atžaloms, nepasiekia jų anksčiau, nei joms sukanka apie keturiasdešimt metų." – Orben, "Šiuolaikinė komedija".

Kaip įstoti?

Neskubėkite stoti į universitetą. Pirmiausia apmąstykite savo tikslus. Gali būti jog universitetinis išsilavinimas nepadės juos pasiekti. Yra ir kitų kelių, kuriuos galite pasirinkti. Greta universitetų yra ir profesinių mokyklų, kuriose galima įsigyti medicinos, pavyzdžiui, fizioterapijos išsilavinimą, tapti apskaitininku (buhalteriu) ar programuotoju. Šiose mokyklose yra dieniniai ir vakariniai skyriai, mokslas jose kainuoja mažiau, negu ketverių metų studijos universitete, į jas lengviau patekti. Šios mokyklos, jas užbaigus, padeda susirasti darbą.

Visuomeniniai universitetai siūlo dvimetes mokymo programas. Nesuklysite, pasirinkę daugumą iš jų. Kai kurie studentai, po dviejų mokymosi metų įgiję menų adjunkto (Associate of Arts – AA) laipsnį, pereina studijuoti į ketverių metų universitetą, siekdami menų bakalauro (Bachelor of Arts – BA) arba mokslų bakalauro (Bachelor of Science – BS) laipsnio. Dauguma anksčiau išlaikytų egzaminų yra užskaitoma. Mokslas visuomeniniuose universitetuose kainuoja mažiau, juos galite surasti netoli savo gyvenamosios vietos. Taip pat yra mažesnė tikimybė, kad juose dėstys asistentai (Teacher's Assistants – TA), kas gana įprasta ketverių studijų metų universitetuose.

Prieš priimdami, universitetai įvertina įvairias kandidato veiklos sritis. Atsižvelgiama į vidurinio mokslo atestato (Scholastic Assessment Test – SAT) rezultatus, aukštesniųjų klasių pažymius, kandidato pasiekimus, lyginant su klasės draugais, į tai, kokioje užklausinėje veikloje dalyvavo moksleivis.

LIETUVOS KARO LAIVAS BALTIMORĖJE

(Atkelta iš 7 psl.)

vardais: "Aukštaitis", "Žemaitis" ir "Dzūkai". Pirmosios dvi yra pastatytos Rusijoje, o "Dzūkai" – Norvegijoje. Igulos susideda iš maždaug 65 jūrininkų, tarp kurių apie 3/4 sudaro kadriniai kariškiai.

Laivyno gelbėjimo ir ap rūpinimo laivas "Vėtra" turi 38 jūreivių įgulą, kurio 1/3 sudaro šauktiniai. Tai pats pirmutinis Lietuvos karo laivas, perplaukęs Atlantą. Jo įgula dalyvavo Amerikos pirmojo karo laivo 200 metų jubiliejaus iškilmėse. Į šią šventę buvo atvykęs ir karinis atstovas prie Lietuvos pasiuntinybių Amerikoje ir Kanadoje majoras Voldemaras Serapinas. Po šventinių apeigų "Vėtra" liepos 29 d. atplaukė į Baltimorę pasikrauti karinių reikmenų, kuriuos JAV Krašto apsaugos minis-

terija dovanojo Lietuvai.

Kitą dieną "Vėtra" įgula su Baltimorės lietuvių bendruomenės ir pensininkų klubo atstovais aplankė Vašingtoną. Gaila, kad tą dieną vyko Kongreso rūmuose žuvusio policininko laidotuvės ir judėjimas miesto centre buvo sustabdytas. Tačiau galėjome aplankyti Linkolno paminklą ir Lietuvos Respublikos ambasadą.

Baltimorės lietuvių bendruomenė ir pensininkų klubas pakvietė jūreivius į lietuvių namus susitikimui su lietuvių visuomene. Kadangi buvo paprasta darbo diena, tai šiame susitikime daugiausia dalyvavo pensininkai. Matėme žilagalvius, gyvai besišnekučiuojančius su nuskustagalviais Klaipėdos jūrininkų mokyklos studentais, atplau-

kusiais su įgula.

Pirmiausia vyko pasikeitimasis dovanomis. Kalbėjo bendruomenės pirmininkas Vytautas Eringis ir klubo pirmininkas Algis Skudžinskas, o iš svečių – laivo kapitonas Vytautas Mogenis ir karinis atstovas majoras Voldemaras Serapinas. Po užkandžių jūrininkai buvo pakviesti aplankyti Baltimorės lietuvių muziejų. Jie labai stebėjosi, kad mes taip vertiname viską, kas lietuviška, kas primena prarastas tėviškes. Po apsilankymo muziejuje jūreiviai turėjo skubiai išvykti, nes 8 val. vakaro jiems jau reikėjo būti laive, o kitą dieną pradėti ilgą kelionę per Atlantą į Lietuvą. Palinkėjome laimingos kelionės mūsų mieliems svečiams – tėvynės sienų saugotojams.

J. Kardokas

NAUJA POEZIJOS KNYGA PASITINKANT

Antanas NASVYTIS

AŠ IŠEINU

*Aš išeinu ieškot žmonių ir žodžių,
Ir artimo širdies, kaip šalto marių ledo.
Ir taip skrendu, kaip paukštis juodas
Dienų dienas, naktų naktis...*

*Kol milžinas pasaulis po mano kojom nusitęs,
Kaip drobės siūlas baltas vandens sidabro gijele.*

*Aš išeinu ieškot vaizdų, minčių ir žodžių,
Dar niekad žmogaus lūpom netartų,
Kurie atvertų paslaptis,
Nežinomas nei jiems,
Nei tau, nei man.*

*Ir aš žinau, kad kaip paparčio žiedas
Žibėtų juodos žemės akys,
Ir laimė veržtųsi visais šaltinių srautais
Iš gelmių, niekad žmogaus žvilgsnio neliestų.*

KAIP TŪKSTANTIS VARNŲ

*Pavasaris kaip tūkstantis varnų
Tamsiu dangum plevėna tarp žvaigždžių
Ir ieško aikštės kur nutūpti.
Ir juodi medžiai ima suptis,
Ir debesys kaip pilkos gervės dangų drasko.*

*Kai saulė prideda dienos ilgumui sprindį masto,
Ji daros nebe ta, kur buvo žiemą.
Ji žvelgia vis plačiau.
Ji aprėpia ne tik pietų, bet ir žiemų langinių rėmus,
Ir laša sniegas nuo stogų.
Ir plaka žemę. Botagu
Piemuo po šviesų kiemą švaistos.
Atgyja paukščiai girių raistuos
Ir nusigandę ilgai klykia,
Savuosių rūpesnius palikę,
Parskridę vasarot ties mirusiu krantu,
Kuris sapnavos jiems šventu,
Kaip man, negalinčiam jau niekad grįžti...*

*Su paukščiais gimsta mano ryžtas
Skristi ten, kur saulė teka...
Kur kas pavasarį kiekvienas grumstas kruta, šneka,
Kur kalba akmenys suprantama kalba,
Kur per kalvas ir slėnius pasipila čiurlenantys upeliai
Ir ieško veido bendro kelio į Baltijos marias
Visi naujais keliais...*

*Žinau, pavasario daina mane į ten pasiklausyt parves
Bet ir tarp jūsų grįžęs aš benamis būsiu,
Ten girdis kalbos nebe tos...*

*Bet atminty gyva sena gimtinė mano.
Aš ją matau kaip savo delną aiškiai.
Kur mano žvilgsniai vos nubudę vaikšto,
Ten tebėra gyvi seni vaizdai,
Kaip mažo vaiko pažadai,
Žiūrėdami į motinos išvargusias akis.
Jie čia kas rytas tą patį tau sakys,
Kartos tau šimtą kartų,
Kad likus ten toli už gimto kiemo vartų
Tavoj širdy rusena Lietuva...*

1958.03.18

Iš Pasaulio lietuvių Dainų šventės sugrįžus
"DIRIGAVAU TAM MILŽINIŠKAM CHORUI"

Į "Dirvos" redaktoriaus klausimus atsakė žinoma išeivijos dirigentė ir kompozitorė Rita Kliorienė.

1. *Kelintą kartą Jums tenka dalyvauti Dainų šventėse Lietuvoje?*

Šiemet į Lietuvą vykau jau trečią kartą. Pirmą kartą 1990 m. koncertavau kartu su lietuvių sceninių šokių ansambliu "Grandinėle". Tada buvau "Grandinėlės" orkestro vadovė, orkestravau šokius, dirigavau koncertams. Tuomet ir teko pirmą kartą išvyti Dainų šventę. Buvau joje tik žiūrovė ir negalėjau net pamanyti, kad kada nors Dainų šventėse dalyvausiu kaip dirigentė, pati diriguosiu tokiame milžiniškame chorui, kurį 1990 m. teko stebėti tik iš tolo.

1994 metų Dainų šventėje dirigavau dainą "Šiaurės

pašvaistė", kurią atliko bendras išeivijos choras. Tuomet iš įvairių pasaulio kraštų į Dainų šventę suvažiavę dainininkai sudarė jungtinį išeivijos chorą, kuris pasirodė atskirai nuo Lietuvos chorų.

Kaip jau minėjau, ši kelionė į Lietuvą jau buvo trečioji. Ji – vėl kitokia. Man teko diriguoti jungtiniam chorui, kurį sudarė apie 15 tūkstančių dainininkų. Dirigavau savo sukurta dainą (pagal Ni-jolės Kersnauskaitės žodžius) – "Viena šeima – viena tauta". Ją parašiau 1995 metais Vasario 16-osios proga. Tada Klyvlende vykusio minėjimo meninę dalį atliko mano vadovaujamas Dievo Motinos parapijos choras "Exultate" ir Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos choras, kuriam vadovavau kartu su Egle Laniauskiene. Šią dainą kūriau,

norėdama įtraukti visus: didelius ir mažus, dainuojančius ir tik atėjusius stebėti koncerto. Niekada nemaniau, kad ši daina išsiverš iš Klyvlendo, kad ją dainuos kiti chorai. O kad ji pateks į Pasaulio lietuvių dainų šventę, net nesvajojau.

Kiekviena iš tų trijų kelionių buvo labai skirtinga. Kiekvienai teko savita užduotis, iš kiekvienos grįžau su labai skirtingais išpuoliais. Galiu tik tiek pasakyti, kad iš kiekvienos kelionės grįžau smarkiai paveikta. Juk važiauvau į Lietuvą vis naujoms pareigoms ir grįžau su nauja patirtimi, jausdama, kad tapau dvasiškai turtingesne.

2. *Jums ne kartą teko dalyvauti išeivijos Dainų šventėse. Ką galite apie tai*

(Nukelta į 9 psl.)

Pasaulio lietuvių Dainų šventės dirigantai (iš kairės): Darius Polikaitis, Rita Kliorienė, Lionginas Abarius, Antanas Jozėnas, Tadas Šumskas.

V. Kliorio nuotr.

DAINOS IR ŠOKIAI

Vladas Vijeikis

Neseniai Maniloje susitikę diplomatai apie kažin ką tarėsi, bet į tai buvo atkreipta mažai dėmesio. Didžiausio pasisekimo sulaukė tik diplomatų balius, t.y. geras nugėrimas. Sensaciją sukėlė JAV Valstybės sekretorės Madeleine Albright ir Rusijos Užsienio reikalų ministro Jevgenijaus Primakovo duetas pagal "West Side Story". Abu kraipę galvas ir dainavo serenadą. Žinant Madelenos išvaizdą, tai galėjo būti tikrai juokinga. Bet ar visi turėjo juoktis? Lietuviai – tai tikrai ne.

Rusijos – sovietinės ar kitokios – duetai su Amerika jau seniai žinomi. Dainavo ir

šoko su Stalinu. Dainuoja ir dabar. Pusšimtį metų įtikinėjo Amerikos lietuvius, kad Jungtinės Valstijos nepripažįsta Lietuvos okupacijos, bet po karo ramiai atidavė Lietuvą kartu su puse Europos Stalino vergijai. Atiduota buvo ir Lenkija, dėl kurios kilo karas. Bet šokiai ir dainos sklido toliau. JAV prezidentas G. Ford viešai pareiškė, kad Lenkija yra laisva, nors visas pasaulis žinojo, kokia ta laisvė po sovietiniu jungu. Kai Lietuva išsilaisvino iš sovietų vergijos, Amerika buvo paskutinė, kuri pripažino laisvą Lietuvą.

Tad ko buvo verti Amerikos pareiškimai, kad ji nepripažįstanti Lietuvos okupacijos? Nebent tiek, kad Amerikos lietuviams telkė vilčių ir padėjo išlaikyti lietuviybę. O mūsų visuomenės veikėjams didžiausią malonumą teikė kelionės į Washington, D.C. ir nusifotografavimas su prezidentu. Ir Amerikos politikieriai, lankydami tarp lietuvių, rinkimų metais nesidrovėjo įtikinėti, kad "laisvė – štai jau už kampo", nors gerai žinojo, kad šie pažadai – popieriniai.

DAR VIENAS DUETAS

Visa Amerika, o gal net pusė pasaulio seka Monikos ir JAV prezidento nuotykius. Mudu su Florijonu neatsilikame. Kai pagaliau prezidentas, prisipirtas prie sienos, prisipažino, kad "sugriešijo", paklausiu savo draugo, ką jis apie tai mano.

– Gaila, kad pasibaigė. O juk buvo įdomi istorija. Visi vyrai linkę į svetimas moteris. Pagaliau, murmonai ar musulmonai turi po dešimt – dvidešimt moterų. Karalius Saliamonas turėjo net kelis šimtus. Ir jeigu turi sveikatos, tai kodėl gi ne? Bet dėl prezidento turiu šią tokį protestą. Aš visai nieko prieš, jeigu jis kur nors motelyje ar pas pačią Moniką tuos veiksmus atlikinėtu, bet Baltuosiuose Rūmuose, apskritoje raštinėje! Čia jau aš nesutinku. Aš

esu Amerikos pilietis, todėl ta raštinė priklauso ir man.

– Bet matai, Florijonai, žmona jį gynė.

– Gera žmona. Kad man tokia! Be to, kas gi nori atsakyti tokios geros vietos, kaip prezidentienės. Gudri moterėlė. Tik kaip B. Clinton pasiaiškina? Man pagaugai per nugarą eina pagalvojus. Žinoma, jis gali eiti į Linkolno lovą miegoti, jeigu kam nors neišnuomojo. Bet bjauriausia aplinkybė – dėl dukters. Kaip jis dukterį pamokys moralės taisyklių? Ta ramiai atrėš: "O tu, tėvai, ką darei?" Labai kebliai padėtis... Du šimtus milijonų amerikiečių gali apsukti, bet žmoną ir dukterį – vargu. Tačiau jis – gudrus vyras. Tiek melavęs, suras ir čia išeitį.

papasakoti? Ar įmanoma jas palyginti su Lietuvos Dainų šventėmis?

Mano manymu, tiek vienoje, tiek ir kitoje vandenyno pusėje Dainų šventės siekia to paties tikslo – suburia tautą, skatina tautinį samoningumą, stiprina chorų veiklą.

Yra trys pagrindiniai skirtumai tarp išeivijos ir Lietuvos Dainų švenčių. Pirmas, Lietuvos Dainų šventė vyksta tris dienas. Nors ji vadinasi "Dainų" švente, bet į jos programą įtraukiami ir tautiniai šokiai. Šiaurės Amerikoje Dainų ir Šokių šventės ruošiamos atskirai, skirtingu laiku.

Lietuvos Dainų šventę sudaro trys skirtingi koncertai. Pirmasis vadinamas "Ansamblų vakaru". Jo programoje dalyvauja kolektyvai, kuriuos sudaro dainininkai, šokėjai ir muzikantai. Pastarieji taip pat akomponuoja dainininkams ir šokėjams. Koncertas vyksta Kalnų parke. Mano manymu, tai – labai tinkama vieta, nes žiūrovai susėda ant kalno šlaito, vieni aukščiau už kitus. Visi gali gerai matyti šio vakaro programą. Publika jaučiasi koncerto dalyvę. Beje, šio vakaro programa – labai įvairi.

Antrasis koncertas vyksta

"Žalgirio" stadione. Tai – "Šokių diena". Žiūrovai mato bendrus šokius ir atskirų kolektyvų pasirodymus. Trečiasis koncertas – "Dainų diena" Vingio parke. Tai visos Dainų šventės kulminacija.

Antrasis skirtumas tarp išeivijos ir Lietuvos Dainų švenčių – atlikėjų skaičius. Nors praeityje ir išeivijoje jos buvo gausesnės, bet pastaruoju metu Šiaurės Amerikos Dainų šventėse dalyvauja apie 500 choristų. Reikia atsiminti, kad kiti kraštai, kaip pavyzdžiui, Australija rengia savo Dainų šventes. O Lietuvos Dainų šventėje per tris vakarus dalyvauja apie 30 tūkstančių dainininkų, šokėjų ir muzikantų. Kaip jau sakiau, jungtinį chorą sudaro apie 15,000 dainininkų.

Trečias skirtumas gal būtų yra pats didžiausias. Išeivijoje Dainų šventė vyksta kaip dviejų dalių koncertas su viena pertrauka. Kai sueina dainininkai, jie sėdi savo vietose ir laukia eilės dainuoti. Pagrindinę dalį atlieka suaugusiųjų mišrių chorų dainininkai. Nors į repertuarą yra įtraukiamos moterų ir vyrų dainos, jas atlieka visos moterys arba visi vyrai – nesvarbu, ar jie būtų lygių balsų ar mišraus choro dainininkai.

Kadangi Lietuvoje yra

tiek daug dainininkų, suteikiama galimybė pasireikšti skirtingiems kolektyvams. Programa skirstoma pagal kolektyvų grupes. Atskirai pasirodo mišrūs, moterų, vyrų, jaunių ir merginų chorai. Atskira dalis skirta ir pučiamųjų instrumentų orkestrams. Kiekviena grupė atlieka nuo trijų iki šešių kūrinių. Kol vieni dainuoja, kiti laukia nurodytoje vietoje. Baigusieji dainuoti užleidžia estradą kitiems dainininkams. Galite įsivaizduoti, kad užtrunka nemažai laiko, kol vieni nulipa, o kiti užlipa. Todėl pertraukos nėra, nes yra nemažai "mini" pertraukėlių, kol susirikiuoja nauji atlikėjai.

Pabaigai t.y. finalui chorai sujungiami. Iš pradžių bendras jaunimo choras atskirai padainuoja kokias keletas dainas. Tada prie jų prisijungia visi kiti chorai, dalyvavę šioje šventėje. Jungtinis choras savo galingu pasirodymu užbaigia šventę.

Taigi visą programą diktuoja dalyvių skaičius. Išeivijos choristams tenka didesnė našta: jie turi išmokti daug kūrinių, nes visi beveik viską dainuoja. O Lietuva turi išspręsti kitą galvosūkį: kaip visus įtraukti, neišstęsiat programos. (Tęsinys - kitame numeryje)

Klaipėdiečiai į šventę – raiti ir važiuoti. V. Kučo nuotr.

Australijos lietuviai – į Dainų šventę Lietuvoje. V. Kučo nuotr.

CENTRAL

Heating and Air Conditioning Company

24 Hr. Service & Installation

\$ 100.00 OFF - NEW FURNACE

\$100.00 OFF - NEW AIR CONDITIONER

10 % OFF - ANY SERVICE CALL

Call now: 1-216-731-9400

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI!

Kur kreiptis, laiku negavus laikraščio?

Praėjusios savaitės pabaigoje į redakciją skambino keletas skaitytojų iš Klyvlendo, nurodydami, kad jie negavo "Dirvos" 31-ojo, rugpjūčio 18 d. numerio.

Dar kartą pranešame visiems mūsų skaitytojams, kad redakcija laikraščių siuntimo tarnybos neturi. Šį darbą atlieka JAV pašto skyriai. "Dirva" tiesiog iš spaustuvės at-

duodama paštui. Už šią paslaugą visada laiku atsiskaitome. Laikraštis išeina reguliariai, kiekvieną antradienį!

Tačiau jau ne kartą pastebėta, kad kai kurių pašto skyrių laiškinkai labai netvarkingai pristato spaudą, leidžiamą ne anglų kalba. Pradome visų skaitytojų: laiku negavę laikraščio, tuoj pat

reikalaukite jo jus aptarnaujančiame pašto skyriuje. Užsirašykite visus spaudos pristatymo nesklundumus ir praneškite apie tai valdžios įstaigoms bei vietinių laikraščių redakcijoms.

"DIRVAI" AUKOJO:

Lietuvos Vyčiai, Clr., PA \$100
B.Kozica, Daytona B., FL 15
K.Mykolaitis, Brighton, MI 15
V.Šliūpas, Burlingame, CA 15
J.Ambrizas, Lemont, IL 10

PRISIMENANT A.†A. LIUDĄ SAGĮ

"Grandinėlės" šokėjams, grįžusiems iš šv. Kazimiero minėjimo Romoje (1984 m.), Jonas Balbatas įteikė šv. Kazimiero medalius. Iš kairės: Jonas Balbatas, Rita Čyvaitė-Kliorienė, a.a. Liudas Sagys, Aleksandra Sagienė, kun. Gediminas Kijauskas, šokėjai: Audra Apanavičiūtė, Ona Abromaitytė-Tatarūnienė, Algis Mainelis, už jo – Danius Barzdukas.

A.a. Vlado Bacevičiaus nuotr.

Iš laidojimo namų išnešamas karstas su a. a. Liudo Sagio palaikais. Garbės sargyboje: "Lietuvos" ansamblio nariai.

V. Kliorio nuotr.

Artimieji lydi a. a. Liudo Sagio karstą. Tarp jų – Aleksandra Sagienė. V. Kliorio nuotr.

E.Bulotienė, Detroit, MI 10
J.Wendt, Cleveland, OH 10
V.Čečys, Cleveland, OH 10
F.Boreišis, Lakewood, NJ 5
G.Breichmanienė, Canada 5
G.Bučmys, Cleveland, OH 5
S.Idzelenė, Cleveland, OH 5
V.Židžiūnas, Centerville, MA 5
Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Brangiai mamytei ir močiutei

A.†A.

FILOMENAI TARULIENEI

mirus, dukrą HALINĄ BAGDONIENĘ, jos dukrą AUDRONĘ su vyru VYTENIU PETRUŠIUS bei jų vaikus: DIANĄ ir ANDRIŲ su šeimomis, brolio sūnų VALDĄ su žmona ALMA ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės netekties skausmu

*Aldona ir Juozas Šulaičiai
Dalia ir Edmundas Remiai
Birutė Majauskienė*

A.†A.

STASEI MIGLINIENEI

mirus, velionės vyrui JUOZUI, jos dukroms – IRENAI ir ŽVAIGŽDUTEI bei jos vyrui VAIDEVUČIUI, anūkėms – REGINAI ir KRISTINAI bei anūkui TERAŽIUI, kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią šaulišką užuojautą.

*L.Š.S-gos išeivijoje
"Žalgirio" šaulių kuopa*

Buvusiam Čiurlionio ansamblio tautinių šokių vadovui, mielam "Ažuolų" okteto dainos bičiuliui,

A.†A.

LIUDUI SAGIUI

mirus, liūdesio valandoje užjaučiu velionio žmoną ALEKSANDRĄ.

*Emanuelis Jarašūnas
Buvęs Čiurlionio ansamblio
ir "Ažuolų" okteto narys*

California

Muzikui, solistui, buvusiam "Ažuolų" okteto vadovui,

A.†A.

JULIUI KAZĖNUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiu velionio žmonai ALEKSANDRAI ir sūnui Dr. Broniui.

*Emanuelis Jarašūnas
Buvęs "Ažuolų" okteto narys*

California

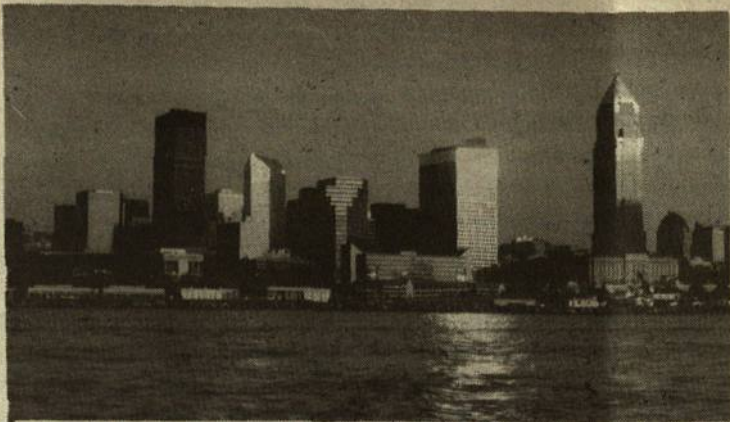
Mielam draugui

A.†A.

JULIUI KAZĖNUI

mirus, gilioje skausmo valandoje užjaučiame velionio žmoną ALEKSANDRĄ, sūnų BRONIŲ ir jo šeimą,

Natalija ir Vytautas Aukštuoliai

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- RUGPJŪČIO 29 d. 5 v.v. – Lietuvių kultūros darželių "Vasaros vakaras" Bratenahl Place. Programoje – Cleveland, OH operos solistai.
- RUGSĖJO 12 d., šeštadienį, 3 v.p.p. – Antano Nasyčio poezijos knygos pristatymas Dievo Motinos parapijos svetainėje.
- SPALIO 8-11 d. d. – JAV LB Tarybos sesija.
- SPALIO 10 d. – Baltijiečių draugystės vakaras. Rengia Klyvlendo (Cleveland, OH) baltijiečių komitetas.
- SPALIO 17 d. – Lietuvos partizanų ansamblio "Girios aidai" koncertas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.
- SPALIO 24 d. 7 v. v. – "Exultate" choro rudens pokylis Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.
- LAPKRIČIO 7 d. – "Lietuvių dienos". Rengia LB Cleveland, OH apylinkė. Hamilton "Aukuras" Dievo Motinos parapijos salėje parodys V. Alanto 3 veiksmų komediją "Šiapus už dangos".
- LAPKRIČIO 15 d. – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.
- LAPKRIČIO 21 d. – Lietuvos kariuomenės atkūrimo 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose. Rengia Klyvlendo ramovėnai.
- LAPKRIČIO 28 d., 7 v.v. – JAV LB Kultūros premijų šventė. Rengėjai – LB Klyvlendo apylinkė.
- GRUODŽIO 19-20 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 – Bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.
- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

SKAITYKIME IR PLATINKIME "DIRVĄ"

PENSININKŲ ŽINIOS

Pensininkų klubo narių suėjimas bus rugsėjo 3 d. 1998 m. Lietuvių namų viršutinėje salėje, 2:00 val. p.p. Žada dalyvauti valdžios atstovas, kuris paaiškins paskutiniuosius sveikatos draudimo pakeitimus ir atsakys į jūsų klausimus.

Gegužinė, kuri buvo surengta liepos 12 d., pavyko gerai: daug dalyvių, skanūs pietūs, turtinga loterija. Puiki nuotaika vyravo tą popietę. Tarp loterijos laimėtojų tenka paminėti pinigines dovanas laimėjusias – A. Smelstoriene ir viešnią iš Lietuvos – R. Veličkienę. Laimė aplankė ir

Z. Obelenį, Stasę Mačienę bei kitus suėjimo dalyvius.

Klubas sveikina neseniai į jį įstojusius: Aldoną ir Edvardą Bliumentalius, Ireną ir Edį Rydelius bei Vaidą ir Denis Trimakus. Laukiame naujų pensininkų klubo narių.

Artimiausi ateities planai: spalio mėnesio suėjime apie sveikatos išsaugojimą kalbės dr. Linas Vaitkus, planuojame išvyką į Torontą ir vieną vietinio pobūdžio ekskursiją.

Rugpjūčio mėnesį gimtadienius šventė šie mūsų klubo nariai: Alfonsas Baliūnas, Henrikas Johansonas, Barbo-

ra Juodienė, Feliksas Juras, Salomėja Knistautienė, Bronius Maželis, Katherina Pajūnienė, Katerina Podžiūnienė, Marija Puškorienė, Stefanija Radzevičiūtė, Valdas Ramūnas, Vytautas Tamulis, Lili Veličkienė ir Regina Vilkutaitienė. Rugsėyje gimtadienį mini Elizabeth Augustienė, Mečys Balys, Janina Januškienė, Marytė Jogienė, Vladas Kaunas, Aleksas Liutkus, Aldona Miškinienė, Donatas Nasvytis, Liudvikas Neimanas, Genovaitė Pikturienė, Vanda Stimburienė, Marija Titienė ir Irena Vedarienė.

Jonas Kazlauskas

Girdėta "Dirvos" gegužinėje

KAIP ŽMONĖS VIENI KITIEMS PADEDA?

Susitinka du pažįstami gruzinai. Vienas ir klausia:

– Kaco, ar tu turi automobilį?

– Žinoma, turiu. "Volgą"!

– Ir aš turiu. O štai naujasis mūsų kaimynas Šota neturi net "Zaporožiečio". Padėdam, a?

Po savaitės dėkingas

Šota jau sėdasi į nuosavą mašinėlę.

* * *

... Susitinka du žydai:

– Joške, ar turi butą?

– Ui, kodėl klausi? Aš jau geresnio dairausi.

– Ir aš dairausi geresnio. Bet štai Meiškė dar jokio neturi. Gal padėdam?

Po mėnesio Meiškė jau tempia baldus į nuosavą butą.

* * *

Susitinka du sovietiniai

rusai:

– Vanka, ar sėdėjai "lagersy"?

– Kvailas klausimas. Žinoma, kad sėdėjau. "Zona" man – kaip namai.

– Aha, ir aš sėdėjau. Nu, bet tas Petka vis dar išsisuka. Gal "pamačykim"?

Jau kitą savaitę Petką areštuoja. Ilgam...

* * *

Šnekasi du lietuviai:

– Petrai, ar tave kas nors buvo apskundęs?

(Nukelta į 12 psl.)

Renkasi "Dirvos" gegužinės dalyviai.

G. Juškėno nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1998

Skrydžiai į Vilnių – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS & ASSOCIATES

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

DIRVA

Girdėta "Dirvos" gegužinėje

(Atkelta iš 11 psl.)

– Geriau neklaustum. Jau kiek per tuos rupūžes ilgaliežuvius prisikentėjau. Kažkokie tikrintojai vėl rytoj atvažiuoja.

– Ir man taip buvo. Bet va, tas Antanas vis kažkaip niekam neužkliūna. Gal, sakau, padedam?

Petras nieko neatsako. Bet už kelių dienų į Antano kiemą jau suka tikrintojai. Sako, kažkas skundą apie jį parašė...

JOKIŲ MONIKŲ!

– Prezidente, – kreipiasi iškilmių tvarkytojas. – Gal svarbių svečių apsilankymo proga "Armoniką" pakviesti? Žmonėms patinka, gražiai dainuoja ir ...

Prezidentas staiga pakelia akis nuo popierių:

– Jokių Monikų! Nejaugi nežinote, kiek rūpesčių Bill per jas apturėjo? Norit ir mane į bėdą įvelti?

Prieš pasinerdamas į šalių reikalų tvarkymą, jis lyg sau pačiam prataria:

– Ir sugalvok tu man: "Ar Monika?"

Juozapas Dirvonėnas

JUOKO STRĖLĖS

K. Balauginas

Laikai pasikeitė

Vienas bičiulis guodžiasi kitam:

– Juk tu atsimeni, koks romantiškas aš buvau jaunystėje? Kiekvieną dieną atnešdavau žmonai gėlių!

– Na ir kas? – nesu-pranta draugužis.

– Matai, dabar laikai pasikeitė: nūnai mano žmona tapo romantiška ir mane vedasi į gėlių krautuvę. Dabar mes perkame gėlių daigus ir sėklas, o paskui aš turiu darbuotis darželyje. Taigi dabar ji yra tokia romantiška, o aš – pavargęs...

TRISDEŠIMT ŠEŠTASIS

"Dirvos" novelės konkursas
Skiriamos DVI PREMIJOS:

pirmoji – 500 dolerių,
antroji – 300 dolerių,

iš A.†A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą, turinį ir pobūdį.

Laikas: Paskutinė rankraščių įteikimo data 1998 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridėamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service
481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Paskutinė skiltis

Dainos
tautiškai platoniškos,
lietuviškai amerikoniškos

Žinau aš ponį vieną –
Ji geria rūgštų pieną.
Kas vakarą, kas rytą
Vis po pusantrą litro.

Dul-dul-dul-dul dūdelė,
Graži mano našlėlė...

Ji turi vieną norą –
Surasti vėl sau porą.
Našlėlė nuo Veisiejų
Storėdama ... liesėja.

Dul-dul-dul-dul dūdelė,
Graži mano našlėlė...

Ji myli "burdingierių" –
Jis turi maišą "šėrų",
Rimtai šukuoja plikę
Ir dar į meilę tiki.

Dul-dul-dul-dul dūdelė,
Graži mano našlėlė...

Bet vieną ankstų rytą
Jo "šėrai" biržoj krito.

Jis dar labiau nupliko
Ir meilės ... nebeliko.

Dul-dul-dul-dul dūdelė,
Jau paseno našlėlė...

STASYS

Jam dainavo traukiniai,
Jai giedojo viversiai.
Švietė mėlynas dangus,
Buvo gera ir smagu.

Bet jaunystė jau pranyko,
Ir Stasys visai nupliko.
Ji paliko ... davatka,
Atsidūsta kai kada:

– Mano veido rožės vysta,
Ir niekais visa jaunysta...
Ak, koks mielas buvo jis
Jaunas ir gražus Stasys.

* * *

Žuvis nutrokšta be vandens,
Žmogus negėręs – negyvens!
Todėl išgerkime visi –
Ir tituluoti, ir basi,
Kad būtų ateitis šviesi!

Atsiminkite: jei velnias
nori kam nors įspirti, tai niekada to nedaro savo arkliška kanopa, o tik žmogiškąja koja.
St. Lecas

DU GALAI

Pasaulį Dievas taip
savotiškai surėdė
Ir davė žmogui du galus:
Vieną galvoji, o ant kito sėdi,
Jauties protingas ir žvalus.

Esi gyvenime laimingas,
jei žinai,
Kur tavo mintys
ir kur pats dar sėdi,
Nes jeigu tik susimaišai –
Pavirsta milžinai
... į pupų pėdą.

Tada jau aišku,
kad supainiojai galus,
Nesi nei išmintingas,
nei gilus.

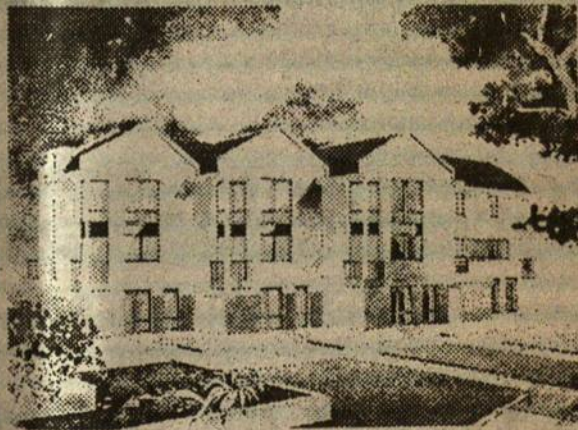
Ir žmonės sako:
"Jo protas suskystėjo!"
Matyt, ant kito galo
jis sėdėjo."

AMERIKIEČIAI STATO NAMUS LIETUVOJE!

FOR SALE IN VILNIUS (ŽVĖRYNAS)

New luxury townhomes in a park-like setting
only minutes from the center of VILNIUS

Western quality construction
All conveniences
3-4 bedrooms, 3 1/2 baths
Fully equipped kitchen
Large living room with fireplace
Formal dining room
Two-car garage
Much more...
Prices from US \$285,000

For more information, call Bishop Associates
in McLean, Virginia, tel. 703-506-9851 or fax 703-506-9852

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI
PAS SAVUS!
✠✠✠✠✠✠✠✠✠
KVIEČIAME
VISUS
Į
TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000